A JEWISH CANADIAN DAILY
CIRCULATED ALL OVER CANADA AND ABROAD

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

CANADA

VOLUME III. No. 2017 | Toronto Friday November 17 1916 | ב"א חשון פרשה חיי · שרה תרע"ז | זונען אונטערגאנג 4.50 | פרייטאג דען 17־טען נאוו. 1916 | PRICE : ONE CENT

The New York Public Library 476 Fifth Ave. NEW YORK CITY

עלליים 4 מייל פון מאנאסטיר

פראנצויזישע, רוסישע, איטאליענישע און סערבישע סאלדאטען בעזיגען די בולגאַרען אויפ'ן מאצעדאנער פראנט, רוסישע דומא דעפּוטאטען פּראטעסטירען ווארום די רעגירונג איגנאָרירט די דומא

דייטשען האבען איבערגענומען די אפענסיווע אויפ'ן רומענישען פראנט

לאנדאן, נאוו. 16.

מאנאסטיר איז שוין כמעט אין די הענט פון דער פראנצויזישע סערבישער ארמיי.

איינע פון די גרעסטע שלאכטען אין דער יעצטיגער מלחמה איז אויסגע־קעמפט געווארען אויף יענעם פראנט.

טראטץ די גרויסע שנעען און רע־גענס וועלכע האבען געשטערט דעם גאנג פון דער פראנצויזיש סערבישער ארמיי דאך זענען די סאלדאטען צוגעקומען צו די טוערען פון מאנאסטיר און ווי דער פראנצויזישער אפיציעלער בעריכט מעלד דעט געפינען זיך די סערבען 4 מייל פון מאנאסטיר און עס איז בלויז א פראגע פון שטונדען און די עלליים ווערען פער־נעהמען מאנאסטיר.

די בעריכטען וועלכע זענען דא ער־האלטען געווארען פון פאריז מעלדען אז די פראנצויזישע רוסישע, אימאליענישע סאלדאטען צוזאמען מיט די סערבען האב־בען זיך געשלאגען ביז'ן גארטען און וואסער. זיי האבען געהאט א זעהר שלעכ־טען וועטער אין דאך האבען זיי געזעגענט אלי בער די בולגאַרישע טרופען.

ביז יעצט זענען דאָרטען פער־נומען געווארען 500 געפאנגענע בולגאַרי־שע סאלדאטען און די שלאכטען גיען נאך אן.

אלע דערפער אויפ'ן וועג צו מאנאס־טיר זענען שוין אין די הענט פון די עלליים עס ווערט שוין יעצט באמבאר־דירט די לעצטע בעפעסטיגטע פאזיציעס פון מאנאסטיר.

דייטשען גיבען צו פערלוסטען.

דר דייטשער בעריכט וועלכער איז דא היינט פערעפענטליכט געווארען גיט צו אז די בולגאַרישע ארמיי האט זיך צו־ריק געצוגען אין יענעם ראיאן צו בעפעס־טיגטע פאזיציעס וועלכע זענען פארבע־רייטעט געווארען.

דער דייטשער בעריכט וועלכער איז וואס די ארמייען פון די עלליים האבען שטארק באמבארדירט די פאזיציעס פון די בולגאַרען אין די לעצטע עטליכע טעג און די בולגאַרען האבען שוין זייערע פאָ־זיציעס לייגער ניט געקענט האלטען.

דייטשען וואַרפען ווידער באמבעס אויף בוקארעסט

פעטראגראד, נאוו. 16.

דער קריעגס אפיס בעריכטעט.

אין טראנסילוואניא דרום פון דאר־נא וואטרא האבען די דייטשען ווידער איבערגענומען די אפענסיווע, אבער זיי זענען צוריקגעשטויסען געווארען פון אונז דערצו מאשין ביקסען און מיר האבען פער־נומען 100 געפאנגענע און דריי מאשין ביקסען.

אין'ם מאמפולונג ראיאן קומען פאר גרויסע שלאכטען.

דער רוסישער בעריכט מעלדעט אויך אז אן מעקענזענס ארמיי ציהט זיך אלץ ווייטער צוריק פון דאברודשא און זיין ארמיי פערברעטערט הינטער זיך אלע דער וועלכע זי פערלאזט.

דער בוקארעסטער בעריכט גיט אבער צו אז די רוסען האבען זיך געמיזט צוריק צייהען אין דער אלט וועלי וואו די דייט־שען אטאקירען שטארק. די רוסען מעל־דען דער בעריכט האבען זיך געמיזט צו־ריקציהען אויף בוידע וועגען פון בוקארעסט.

דער בערלינער בעריכט לייקענט אז די רומענער האבען פערנומען דעם דארף באאסיא, און קלייטט אז די דייטשען האב־בען פערנומען 1200 געפאנגענע אין'ם ראיאן פון קאכפולאנג.

פון לאנדאן ווערט בעריכטעט אז דייטשע לוסט שיפען האבען ווידער באמ־באדירט בוקארעסט ארונטער וואַרפענ־דיג 25 באמבעס, פון וועלכע פיער צוי־ווילע מענשען זענען געטויטעט געווארען.

רוסישע דומא ערעפענט פּראפעסאר מיליוקאוו האלט א שארפע רעדע

שארפע קריטיק געגען דער רעגיערונג פון דעם ליבעראלען „בלאק". — ענג לויערט אמבאסאדאר אויפגענומען מיט אן אוואציע. — קיין בע זונדער שדום מיט דייטשלאנד. — פראגרעסיווע פאַרטיי טרעט אריים פון „בלאק".

לאנדאן, נאוו. 16.

סעלענראגען פון רוסלאנד צו דער הייגער „טיימס" וועלכע זענען שטארק צענזורירט, בעלדען אז די רוסישע דומא איז דיענסטאג ערעפענט געווארען. אין פּראפעסאר מיליוקאוו, דער פיהרער פון דעם ליבעראלען „בלאק" האט געהאלטען זעהר א שטארקע רעדע קעגען דער רעגיע־רונג פאר אונזאָרירען די דומא. די זעל־בע טעלעגראמע זאגט אויך אז די פראג־רונגען פאַרבונדען וועלכע האט ארום פער־ציג מיטגליעדער אין דער דומא האט זיך צוריקגעצויגען פונ'ם „בלאק" דערפאר, ווייל די פיהרער פון דעם „בלאק" האבען זיך אבגעזאגט אריינצושטעלען א פונקט אין זייער דעקלאראציע צו דער דומא פער־לאנגענדיג א דירעקטע פאַרלאמענטאַרישע רעגיערונג.

אבער טראץ דעם, זאגט, די טעלעג־ראמע, אז די דעקלאראציע וואס די לי־בעראלען האבען יא איינגענעמען איז א מעבטיגער דאקומענט פּראטעסטירענדיג קעגען דער רוסישער רעגיערונג דערפאר וואס די דיפּלאָמאטיע איגנאָרירט די פער־לאנגען פון דער דומא. און די דעקלאר־ראציע ענדיגט זיך מיט דער פאדערונג, אז אין די אינטערעסען פון א רוסישען זיעג מוז די רעגיערונג איבערגעבען די פיהרערשאפט אין די הענט פון מענשען וועלכע זענען אלע צוזאמען פעראייניגט דורך איין אידעע, און וועלכע וועלען ארבייטען צוזאמען אין האַרמאָניע מיט דער דומא איינפיל־ענדיג אלע פאדערונ־גען. וואס שטעהען אויפ'ן פּראגראם פון דער דומא.

די ראזיגע דעקלאראציע זאגט אויס־דריקליך אז ס'איז געווע א שרעקליכער אונארדנונג אין דער ארט און ווייזע ווי אזוי די פראגע פון דעם פארטיילונג פון שפייז איז בעהאנדעלט געווארען, און אז דזיסלאנד ליידט ניט פון דעם וואס זי האט ניט קיין שפייז מאטריאלען, נאר דערפון וואס איהר פעהלט די אָרגאַניזאציאָן וועל־כע זאל אויפזעהען אז עס זאל ריכטיג פערטיילט ווערען. און זוען עס האבען זיך געגרינדעט קערפּערשאפטען פון דעם פאלק צו פערבעסערען אביסעל די לאגע האט די רעגיערונג געטהון אלעס מעגלי־כעס צו עגזיסטירען די ראזיגע קער־פערשאפטען אין זייער ארבייט. אין דער פראגע וועגען די אויסלענדישע ענינים זאגט די דעקלאראציע אז דאס בעמיינ־שאפטליכע צוטרויען פון די אליאירטע, וועלכעס אזו אזוי אונגעהויער וויכטיג פאר דעם צוועק צו דערגרייכען די אלע אי־דעאלען צוליעב וועלכע מיר שטעהען איצט אין דער מלחמה, ווערט פאר־שווענדט פון דער רעגיערונג און ווערט בעטראכטט פאר מיגדער וויכטיג.

אן אנדער טעלעגראמע פון פעטראג־ראד מעלדעט אז די ערעפנונג פון דער דומא איז ערוארטעט געווארען מיט אונ־געדולד דערפאר ווייל עס זענען געווען זעהר פיעל פראגען אויף וועלכע די דומא וועט מוזען נעמען אן ענטפער צוליעב דער פערפאלגונגסטער פאליטישער לאגע.

אין אז שטארקע רעדען זענען גע־האלטען געווארען פון א סך רעפּוטאטען, און'וועז די דייטשען וועלען זיך דערווייסען וועגען דעם אינהאלט פון די אלע רעדען וועלען זיי האבען זעהר וועניג האפנונגען אויף א בעזונדערען שלום. און אלע דער נער וועלכע האבען אזוי שטארק קריטי־קירט די רעגיערונג האבען אבער אלע גע־זאגט אז רוסלאנד וועט פיהרען די מלחמה ביז דער ענדע.

איינער א רעפּוטאט, א „רעבטער" האט געזאגט אז די רעגיערונג מוז זעהען בעזייטיגען די שטערונגען וועלכע דער לאזען ניט פיהרען די מלחמה ביז אן ער־פאלגרייכער ענדע, און ער האט כאראק־טעריזירט די פערגיעס פון א בעזונדערען שלום אלס שטאאט פערברעכער.

איינער א רעפּוטאט, מיט'ן נאמען באלאשעוו, דער פיהרער פון די נאציאָ־נאליסטען האט אין זיין רעדע אנגעוויזען אז אין דער רעגיערונג ניט מוזען אויסגע־ריינגקייט, און פערזענליכע קריעגע־רייען וועלכע פערשאפען גרויסע קאנפליק־טען און א גרויסע מענגיכקייט צו בע־שאפען כאאר אינסטינקטען.

אבער די די רעדע וואס פּראפעסאָר מיליוקאוו האט געהאלטען איז אויסגע־הערט געווארען מיט דער גרעסטער איי־טערעסע פון אלע דומא דעפּוטאטען, ספּע־ציעל די שטעלען, וואו ער האט אנגע־וויזען אויף דער טענדענץ פון דער רו־סישער דיפּלאָמאטיע. געגען וואס פּראָ־פעסאָר מיליוקאוו האט געזאגט וויים מען ניט דערפאר וויל די צענזור האט ניט דורכגעלאזען זיין רעדע.

א גרויסע אוואציע האבען די רעפּו־טאטען געמאכט ווען דער רעפּוטאט ראר־זיאנקא האט קריטיקירט די עלעמענטען וועלכע האבען ארויסגעלאזען דעם פּראָ־דייטשען קלאנג, און ווען אין יענער צייט האט זיך בעוויזען דער ענגלישער אמבאַ־סאדאר סיר דושאנדוש באקענען, זענען אלע דעפּוטאטען אויפגעשטאנען פון זיי־ערע פלעצער און געשריען מיט גרויס פריי־דענס אויסגעשריען „לאנג לעבען זאל ענגלאנד".

דייטשע סובמאריז ארום די פאסיפישע כרענען

סעיאטל וואש נאוו. 16.

די קענעדער רעגיערונג האט ארויס געשיקט א וואַרנונג צו פערשיעדענע שי־פען אז א דייטשע סובמאַרין דרעהט זיך ארום די פאסיפישע כרענען און די שיפען זאלען זיך היטען.

אין סיאטעל איז די ביעס אנגעקו־מען מיט דער יאפאנעזישער שיף אינ־אבא. שארי וועלכע ערקלעהרט אז זי האט די וואַרנונג ערהאלטען און איז געווען זי איז געווען אויפ'ן ים.

ווי אזוי מען בעהאנדעלט מתים אין חסד של אמת

ווידער הערצרייסענדע פאסירונגען אין היגען חסד של אמת. טאראנטאר איז'ען וואַרום שווייגט איהר?

די טענדליכע אינצידענטען וועגען וועלכע מיר האבען שוין עטליכע מאהל אויפמערקזאם געמאכט הייט לעזער פון דיר עזער צייטונג האבען געלעזען ווידער פאר־סירט אבער פיעל טרויעריגער און הארצ־רייסענדער ווי די ערשטע.

ווי בעוואוסט איז ערב סוכות אין דער געבויידע פון חסד של אמת פארגעקו־מען א אינצידענט, וואו אידישע פרויען האבען זיך גענטזאגט צו געבען אביסעל וואסער צו דער טהרה פאר צוויי מתים וועלכע האבען זיך דארט געפונען. ווייל אין דער געבויידע דעלבסט איז קיין וואס־סער נישט דא, ווען נישט די דארטיגע קריסטליכע מכנים וואלטען די צוויי מתים געדארפט ליעגען איבער סוכות אין דער חסד של אמת געבויידע.

די זעלבע געשיכטע האט זיך ווי־דערהאלט היינטיגע וואך מיט אנדערע צוויי מתים אבער נאך פיעל טרויעריגער, נאך פיעל ערגער.

די קריסטליכע איינוואהנער האבען געדענקט אז פיעלייכט האט א צופאל גע־טראפען וואס עס איז אין אידישען הויז קיין וואסער נישטא. שפּעטער אבער ווען זיי זעהן, אז בייי יעדען בית הושט מען צו זיי קלאפען ביי די טהירען, האבען זיי גאנץ אזינגאנד ערקלעהרט אז זיי ווילען נישט האבען קיין אידישע טויטע ביי זיך און אז אידען מעגען זיך שעהמען מיט אזעלכע האנדלונגען פאר זייערע אייגענע טויטע.

פאסירט האט עס אייך פאלגענדעס אופן.

שבת אוועגד איז א עלענער פאראר ליזיורטער איר געשטארבען אין דזשענע־ראל האספיטאל, און ווען מען האט מען געבראכט אין חסד של אמת האט מען נאך דעם אידישען דין, גערארפט נעכטי־גען ביים מת. לאזט זיך אויס אז קיין נעז איז נאך אלעס נישטא. קאלט איז דארט שרעקליך. די לעבעדיגע האבען זיך ווי עס איז אבגעגאריכטט, געלאזט שטעהן דעם טויטען ווייסענדיג אז ער ווערט נישט אנטלויפען אין אלין אריין צו זיך די אידען אפרופען?

א שכן אייף עטליכע מינוטען.

דער טויטער איז אבער אזוי פער־פרוירען געווארען אז ווען מען האט זיך געגומען צו דער טהרה איז איהם אוב־מעגליך געווען צו ריהרען פון ארט.

די ארטיגע מתעסקים וועלכע זענען צוגלייך בעאמטע פון דער געביידע האבען געמאכט א שוויינ, א איד אן ארימאן, געשטאהנען און פטור אן עסק.

נעכטען פריה האט מען ווידער גע־בראכט א טויטען פון וועסטאן סאניטא־ריום. וועלכער האט גראדע בעקאנטע, און ווען די לעצטע זענען געקומען זע־נען זיי איינפאך נשתומם געווארען.

קאלט, פינסטער, געפרוירען, ער־נער ווי איז א פוסטקע. דאס איז דאס חויז וואו מען האלט א טויטען. שפּעטער ווען מען איז געגאנגען בעטען וואסער האבען די קריסטען קערפּערלעהרט, אז עס איז שוין צייט אז איהר זאלט אמווייניג־סטענס בעזאָרגען אביסעל וואסער פאר אייערע טויטע.

די ארטיגע מתעסקים האבען גע־זוכט מיטלען ווי אזוי צו דערוואַרמען דיך, האבען אויפגעריסען די טהיר פון פיך, געבראכט פון א שכן אביסעל האלץ, פון אן אנדערען א ביסעל וואסער, און אזוי ארום ארומגעוואשען דעם מת. עס איז געווען א איינפאכע שאנדע. צי ציוועהן וואס דארט האט זיך אבגעטהון.

אזוי יערען מתים בעהאנדעלט אין דער חסד של אמת וועלכע גע־פינט זיך צווישען דער הויגער איידעלער קהלה.

אידען פון טאראנטא וועט איהר נאך לאנג דולדען אזוי שוויינען?

וואו זענען די אידישע כלל טהויער אפּליטישענס און פערזאָרגער, וועלכע וועי־לען באלד קומען בעטען אידישע וואוסז?

פערבאגט שוין ניט דאס טאראנטער אידענטהום אויף א טאָן קוקהלען מיט עט־ליכע דאלאר געז.

אידען, וואַרום לאזט אזוי אהער אזוי אייי־ערע טויטע געשענדעט ווערען. ווערען וועט נישט אנטלויפען אין אלין אריין צו זיך די אידען אפרופען?

ווילען ניט קיין שוואַרצע ארבייטער אין די נאַרטה

רעזאָלוציאָן אנגענומען ביי דער קאָנ וועגשאָן פון דער א. פ. א. ל.

באלטימאר, נאוו. 16.

צו דער היינטיגער זיצונג פון דער אמעריקאן פעדעריישאן אף לייבאר קאָנ־וועגשאָן וועלכע ווערט דא אבגעהאלטען האט סעמיעל גאמפערס בעקומען טע־לעגראמען פון פיער אייזענבאהן בראדער־הודס, וועלכע פערלאנגען אז זייערע פער־טרעטער זאלען צוגלאזען ווערען צו אר־דעסירען די לאנדווענשאן וועגען אן אבט שטונדיגען ארבייטס טאג.

די בראדערהודס האבען אז די פע־דעריישאן וועט זיי העלפען אז דער גע־זעץ וועלכער איז פון'ם קאנגרעס אנגע־נומען געווארען זאל אריין אין קראפט.

ביי דער היינטיגער זיצונג איז אויך אנגענומען געווארען פון דער קאָנווענשאָן א רעזאָלוציע צו זעהען מען זאל ניט טראנ־ספּערירען קיין שווארצע ארבייטער אין די סאוט א די נאַרטה.

די רעזאָלוציע איז ארייגגעבראכט געווארען פון דער אהאיא סטייט פעדעריי־שאן. וועלכע גיט אז אז שווארצע ארבי־טער פון די סייט ווערען ארייגגעפיהרט אין די נאַרטה אלס סטרייק ברעכער און אזוי ווייטער.

די פעדעריישאן וועט דעריבער אויפגעפאָרדערט צו זעהען ארגאניזירען די שווארצע ארבייטער אין די סוייט.

דייטשען טהעטיג אויפ'ן מזרח פראנט

פעטראגראד נאוו. 16.

ארטיליריע שלאכטען קומען פאר אויפ'ן גאנצען רוסישען פראנט אינ'ם גע־בעט פון דער טייך נאראשטש און סטאָ־ראר.

אונזער ארטיליריע האט גאנץ ער־פאלגרייך געענטפערט אויף אלע אטאקעס פון דער טשעלוואו האט אונזער ארטי־לעריע באמבארדירט דייטשע פאזיציעס מיט שארפענען אויפ'ן צוויי שטאפען.

דהום מורה פון לעמבערג האבען די דייטשען געמאכט צוויי שטארקע אטאקעס זיי זענען אבער צוריקגעשטויסען אין גע־ווער.

דייטשע סובמאריז ארום די פאסיפישע כרענען

סעיאטל וואש נאוו. 16.

די קענעדער רעגיערונג האט ארויס געשיקט א וואַרנונג צו פערשיעדענע שי־פען אז א דייטשע סובמאַרין דרעהט זיך ארום די פאסיפישע כרענען און די שיפען זאלען זיך היטען.

אין סיאטעל איז די ביעס אנגעקו־מען מיט דער יאפאנעזישער שיף אינ־אבא. שארי וועלכע ערקלעהרט אז זי האט די וואַרנונג ערהאלטען וועגען זי איז געווען אויפ'ן ים.

א אינטערעסאנטער רעדנער איבער א אינטערעסאנטער טהעמא

עס איז אנאנסיירט געווארען אז דער פיעל בעקאנטער ליבעראלער פארלאמענט מיטגליעד ה. ה. דיאַרד פאר סאוטה וו. טאראנטא וועט האלטען א אינטערעסאנ־טע רעדע אביער א מלחמה פראגע אין קענעדע דעם שבת 8 אוהר אוועגד אין אדרעסלאס טעמפּעל 229 קאלעדזש סטריט.

די טאראנטער אידען האבען שוין נעהאט א געלעגענהייט צו הערען דיי־אדרען ווידען ער איז א זעהר בעליעב טער רעדנער און האט זיך בערייהמט גע־מאכט מיט זיין קריטיקירען די יעצטיגע רעגיערונג.

עס וועט זיין זעהר אינטערעסאנט צו הערען זיין רעדע שבת אוועגד, איבער טויפט וועגען עס רודערט זיך יעצט אין שטארק אין די רעגיערונג'ס קרייזען.

האט ניט געקענט קומען צוליעב קראנקהייט

פיעלע אידישע פרייען מוסטען מיט־מיילס מיטגליעדער פון דער ניי גע־ריגדעטען חדסה פעראיין האבען זיך דיי־סטאַג אוועגד פערלאמעלט אין ציון האל צו הערען אידעע פון מרס. פעלז וועלכע האט זיך לעצטענס אזוי פיעל בעריהמט געמאכט און די ציוניסטישע קרייזען מיט דעם וואס זי האט געשענקען א מיליאָן דאלאר אויף א סינגעל טעקס קאלעגיע אין ארץ ישראל.

די פערזאמלונג זענען אבער גע־בייעבען עגמיישט ווען די פאדזיישאנערין האט אנאנסירט דאס צוליעב קראנקהייט האט מרס. פעלז נישט געקענט קומען. זי האט געשיקט איהר פריוואט סעקרעטער מר. וואלעס וועלכער האט געהאלטען א פאדטראג איבער דער טהעמא „סינגעל טעקס און די מעלה קאמישיאן".

די פערזאמלונג האבען זיך זעהר ערנסט צוגעהערט צום פאדטראג ווער־בער האט זיי פערענטערעסירט און אויס־גערדיקט זייער וואיגיש, אז מרס. פעלז זאל אין גיכען געווענד ווערען אין זיין דער נאסט ביים היגען חדסה פעראיין.

ארבייטער שריסען זיך אן, אז דער יוניאן

די שאפ פערזאמלונגען וועלכע ווע־רען יעצט אבגעהאלטען אין פערשיעדענע פלעצער אונטער דער אויפזיכט פון דער קלאָוק מאכער יוניאן, ווייזען זיך ארויס ערפאָלגרייך אויף אלע געביעטען.

די ארבייטער ווייזט אויס בעגריי־פען יעצט ווייערע צושטעגערונג, אין וועל־כע עס קומט זיי אויס צו ארבייטען, און פערשטעהן אז די יוניאן איז נישט קיין שלעכטע זאך.

די יוניאן בעאמטע האבען זיך אויף ענערגיש גענומען צו דער ארבייט, און ווענדען אן אלע מעגליכקייטען צו בע־קומען וואס מעהר מיטגליעדער.

אזוי איז ביי דער ערשטער פערזאמ־לונג וועלכע איז אבגעהאלטען געווארען אין מיוזישאן טעלמפּעל, האבען פיעלע ארבייטער זיך אנגעשלאסען. אין פער־שפּראכען צו זיין טיטיגע מיטגליעדער אין די ארבייטער רייהען.

דער זעלבער קלימאט ווי אין משחת'ת צייטען

סער פרעדריך סטיופארט, דער אוב־טער וועמענס חשבחה עס שטעהט די זי־גע מעטרעפאלאגישע אבזערוואטאריע, און וועלכער ווערט אלע מאהל אנגערופען מיט'ן נאמען דער „וועטער נביא" האט געכטען אדרעסירט די „ראיאל אסטרא־נאמיקעל סאסייעטי" אין 198 מאלעדזש סט. און ער האט ערקלעהרט אז די ווי־מענשאפט בעווייזט דאס דער קליימאט אונטער וועלכען מיר לעבען איצט איז דער זעלבער ווי ער איז געווען אין משח־רביגו'ס צייטען, און ס'איז נאר קיין ענדערונג גוט פארגעקומען. ער האט אויך ערקלעהרט אז ס'איז פאראן א חשד אז דאס אויסהאקען פון די וועלדער ווירקט צו פארמינדערען די רעגענס. און פאלג־ליך בעווייזט א טענדענץ אז די ערד זאל אייסגעטריקענט ווערען.

בעריהטטער פוילישער פערפאסער טויט

פערפאסער פון „קווא וואדיס" טויט.

(ספּעציעל ביים „אידישען זשורנאל")

נוי־יארק, נאוו. 16.

בעריכטען זענען דא ערהאלטען גע־וואָרען זיעלכע מעלדען אז דער בעריהמ־טער פוילישער נאוועליסט הענרי ק. סינ־קעוויטש איז געשטארבען אין וועווי, שווייצאריי.

סעינקעוויטש האט די לעצטע צייט זעהר פיעל געטהון פאר די פוילישע מלחמה קרבנות.

סער סעם יוהז נעזענענט זיך

אטאווא, נאוו. 16.

נעכטען האט זיך סער סעם יוהז דער געוועזענער לענדער מיליץ מיניסטער געזעגענט מיט זיין מיליטערישען סטעב. ער איז געקומען געפלייטעט צוזאמען אין זיין הויז אין מיליטערישען סטעב. דאס איז בייגלייטעט געווארען מיט א גרויסע אויסצוואוויזונג טרויער, האר־מען אלע האנאָראַרי קוירנאלס זיך אנגע־שטאנען צוזאמען.

סער סעם האט פאר זיין סטעב גע־האלטען א לייגנערע רעדע און האט זיי געוואונשען ערפאלג אין זייער אויטער־דיגער אויבעט.

קענעדער פערלוסטען

אטאווא, נאוו. 16.

די קענעדער פערלוסטען ביז היינט צו טאג זייינען אז 9,457 סאלדאטען זע־נען געטויטעט געווארען אויפ'ן שלאכט־פעלד, 3,477 זענען געשטארבען אין וואי־דען, און 3,277 זענען פערלוירען געווא־רען. צוזאמען הייסט עס האט די קע־נעדער ארמיי פערלוירען 16,211 סאלדאַ־טען.

דער סיטי קאנסיל וועט אונטער־זוכען דעם יקרות

די באאורד אף קאנטראל האט נעב־טען אנגעזיכטן א רעקאמענדאציע צום סיטי קאנסיל אז א קאמיטע זאל גלייך בעשטימט ווערען צו אונטערזוכען דעם יקרות אויף די פאלגענדע ארטיקלען: קויהלען, פעטייטאס, מילך, בריוט, און אנדערע שפּייז ארטיקלען.

מען דענקט אז דער קאנסיל וועט די רעקאמענדאציע נוטהייסען.

פייער פעראורזאכט 125,000 שאדען

דער פייער וועלכער האט געכטען אויסגעבראכען אין דער עדעמס בראר. מא נופעקטשוריינג, אויף קינג סטריט האט פעראורזאכט 125 טויזענד דאלאר שא־דען.

די אורזאכע פונ'ם פייער איז ניט בעקאנט.

דער הוב פון עלטערען צו סיגדער

א זעהר אינטערעסאנטע לאנצערט־פערזאמלונג וועט שטאטפינדען מאנטאג אוועגד אין עליזאבטה סטריט סקול, פון דער מוטערס אסאסיעטי, וועטענס קינ־דער רעס נעהן אין סקול.

מר. דיינווין רעדאקטאר פון „ישור־נאל" וועט רעדען.

א שעהנע מיוזיקאלישע פּראגראם און רעפרעשמענט איז פארבערייטעט גע־ווארען אונטער דער אויפזיכט פון דר. שווארץ דער פרעזידענט פון דער אסאסי־עטי.

עלטערען דארפען אויסנוצען דיי נעלע געהייט און קומען מאנטאג אוועגד אין עליזאבעטה סטריט סקול.

מר. ה. ווייגבערג
פּרעזידענט פון'ם „איבערשען זשורנאל"
שיקט
געלד קיין רוסלאנד
לויט'ן טאגעס קורס
מיר שיקען אויך מעלעגראפיש.
געלד געשיקט נאך אלע טהיילען פון רעגלאנד.

דער מוטערס קרבן
וואס איז דאס ???
טרעפט דערזייל אויב איהר קענט

ליעבע, האס און ראכע

אן אינטערעסאנטער און שפאנענדער ראמאן

בעאַרבייט פון ל. ס. ד.

(304־טע פארזעצונג.)

ער איז צום טהיר צוגעגאנגען און האט דעם כאלראט, וואס איז נעבען צימער געשטאנען, דאס ער וויל דעם וואוס האבענדען אפיצער זעהן.

עס האט פיעל ניט געדויערט איז דער אפיצער געקומען און האט איהם גע־פרעגט וואס ער פערלאנגט.

— איך האב אייך צו מיר געלאזט בעטען, האט פרידריך מיט א קלאנגלא־זע שטימע אנגעהויבען. דאס איהר זאלט דעם גאווערנער מעלדען, דאס ער מעג מיר, לויט טיטע, פאפיער און פעדער שיקען — זאג וועל איך איהם — זעלבסט פערשטענדליך! נור איהם אליין — דעם נאמען פון דעם מאן אנגעבען, וועלכער האט מיר געהאלפען!

דער אפיצער האט זיך צוריקגעצויגען, און איז באלד מיט טרענקס געווייש מע זאכען צוריק געקומען און האט איהם א שטונדע צייט געגעבען, זיין שרייבען צו ענדיגען.

אהנע א וואהרט צו ענטפערען, האט פריעדריך די אלע זאכען צוגענומען און האט באלד אנגעהויבען צו שרייבען, אבער ווייזט איז ער ניט געפוסען, זיין האנד, וועלכע האט די פעדער געהאלטען, איז אראבגעזונקען, דעם נאמען — דעם נאמען האט ער ניט געקענט אויסשרייבען.

דאס בלוט איז איהם ווילד צום האר צען געלאפען, א זעלטזאמע בעקלעמונג האט איהם די ברוסט צוזאמען געשנורע־וועט — וואס איז דאס נור געווען, וואס האט זיינע הענד געמאכט ציטערען?

— איז עס דען געפאהר געווען, וועל כער האט זיך אויסגעהאנגען?

פריעדריך האט זיך א היים געטהאן, אהנע ער זאל דאס וועלען, זיינען די ווער־טער איבער זיינע ליפען געקומען.

— יא — איז עס דען געפארד, וואס האט זיך דעם לעבען גענומען? ווען דאס איז איין אנדערער — ?

ווי פון א אונזיכטבארע מאכט גע־טריבען, איז ער פלוצלונג אויפ'ן בעט אריינגעשפרונגען און האט דורכ'ן פענס־טער ארויסגערופען:

— מיין גאט — איז עס נאר קיין מעגיש דא, וועלכער זאל מיר דעם נאמען פון דעם מאן זאגען, וועלכער האט זיך אויפגעהאנגען, אום איך זאל פיעלע אנ־דערע פון אונגליק קענען אבהיטען?!

ער האט א ווייל געהערט און האט בעמערקט, דאס יעמאנד נעהט פערביי זיין פענסטער אהין און צוריק — ער האט אבער קיין ענטפער ניט ערהאלטען.

ער איז ווידער אראבגעשטיגען, און האט צעזאגט גולדען, וואס ער האט אונ־טער'ן געלענער פערבארגען געהאלטען, ארויסגענומען, און האט עס דורך דעם פענסטער מיט דיעזע ווערטער ארויס־געוואר פען:

— דא פריינד — נעהם דאס געלד און רעטע דיינע קאמעראדען! זאג מיר, ווער איז דער טוטער, ווען די ווילסט ניט, דאס אנדערע זאלען איהם נאכטהאן, און זייער בלוט זאל אויף דיין קאפ ניט פא־לען!

ער האט געהערט, ווי דאס געלד איז אויפגעהויבען געווארען — אבער אויך יעצט האט ער קיין אנטווארט בעקומען.

דאס הארץ האט איהם צו צער־שפרינגען געקלאפט, א שווערער זיפץ האט זיך פון זיין בהוסט ארויסגעריסען, און ער האט שוין געוואלט צוריק נעהן, אונ־דעם האט ער קוים הערבאר א שטימע דערהערט:

— דער מאן הייסט, שוטץ — ער איז פון רופ'ס קאמפאניע געווען!

א יובעל רוף האט זיך פון זיין מויל ארויסגעכאפט, ווי א הלעער זינען שיין אין איבער זיין געוויכט איבערגעגלייטען, שוטץ הייסט דער מאן — אלזא ניט גע־פארד — געפארד לעבט!

שנעל ווי א בליץ איז ער פון בעט אראבגעשפרונגען, און האט זיך ווידער געזעצט שרייבען.

האסטיג איז די פעדער איבער דעם פאפיר געפלייגען: „דער מאן וואס האט מיר געהאלפען, הייסט שוטץ!"

יעצט איז עס געשעהן, דאס שרייבען איז פערטיג געווען.

קוים האט ער געענדיגט, האט ער דעם אפיצער ווידער געלאזט רופען, האט איהם דעם שרייבען פיר דעם גאווערנער איבערגעגעבען און יעצט האט ער אויפגע־אטהעמט.

אווי איז געפארד נאך אין דעם לעע־טען אויגענבליק פון דער גרעסטער גע־פאהר גערעטעט געווארען און טרענק איז פון עוויגע פארווירפע און געוויסענביסע אבגעהט געווארען.

ליכט און קערקער.

אין טרויעריגע געדאנקען פערזונ־קען איז דער הערצאג פערדינאנד פאן בראנשווייג אין זיין ציטער אהין און צו־ריק גענאנגען. דער ערעלער, טיעפ פיהלט דער מאן, האט דעם שרעקליכען אייג־דרוק, וואס דער אונגלוקליכער טרענק האט אויף איהם אין דער צעלע געמאכט, ניט געקענט פערטרייבען פון זיך.

ער האט דעם אמאל זא שעהנעם, שטאלצען מאן געבראכען מיט ליים און העלע, אין איעפען עלענד געזעהן אין דאס האט זיין הארץ מיט טיעפען מיטלייד־ערפילט.

— ווען איך וואלט דיר געקענט העלפען, ארימער, ארימער מאן! האט ער געמורמעלט, — אבער איך קען דאס ניט נאר ניט, איך קען דיר ניט רעטען, אוי העלן דיין טיקזאל לייבטער ניט מאכען!

ער איז געבען פענסטער געבליבען שטעהן און האט דעם הייסען שטערען אן דער קיהלער גלעזערנער שויב צוגעדריקט. ווערהענד זיינע פערשיערענע געדאנקען זיינען אלעס ווייטער אין דער איינזאמער צעלע געפלוגען און אין זיין גייסט האט ער דעם ווייזענדען געזיכט פון דעם אונ־גליקליכען געפאנגענעם טרענק געזעהן.

אין זיינע אהנמוטהיגע געדאנקען געווענקען, האט ער נאר ניט געהערט ווי מען האט אין טהיר געקלאפט; ערשט אז דאס קלאפען האט זיך ווידערהאלט, איז ער אויפגעשראקען געווארען.

אויף זיין רוף איז דער קאמער דיע־ריגער ניט אן עהרפורכטסספולער פער־ווונדונג איבער'ן שוועל אריבערגעטראטען.

גנעדיגער הערר, א דאנע איז דרויסען אין בעט דריינגענד אריינגעלאזען ווערען!

דער הערצאג איז ניט אויפגעלעגט געווען צו א גלייכגילטיגען געשפרעך, דאך האט ער דעם דיענער דורך א קורצע האנד בעוועגונג בעפוילען, דער דאמע אריין צו זיהרען.

אין נעקסטען אויגענבליק איז א הויך פרויען געשטאלט, אין שוואר'ן גע־קליידעט, דאס געזיכט מיט א געדיכ־טען, דונקעלען שלייער פערהילט, לאנג־זאם אין ציטער אריינגעטראטען.

דער הערצאג האט פערוואונדערט אויף דער איינטרעטענדער געקוקט, אין איהר האלטונג אין עטוואס געלעגען, וואס האט זיין אויפמערקזאמקייט צוגעצויגען, אין מיט א טיעפער פערבויגונג האט ער איהר העפליכען גרוס געענטפערט, וואס ער וואלט דאס זאגנסט ניט געטהאן.

אז ער האט געזעהן, ווי די הויכע געשטאלט איז קוים אויף די פיס גע־שטאנען, האט ער איהר א שטהל אונ־טערגעריכט, אן האט איהר מיט א ביטלייד־יגען טאן געבעטן:

— זיילט איהר זיך ניט זעצען?

איהר זעהט אויס מיד צו זיין!

— יא, איך בין עס! האט עס פון אונטער דעם שלייער ציטערהענדיג געקלונ־גען, איך בין אזוי מיד, אזוי לעבענס מיד.

הערר הערצאג. דאס איך וואלט זיך פאכט געוואונשען איך זאל שוין פיר אימער קיין רוהען.

פערדינאנד גון ברוינשווייג האט א ציטער געטהאן — דיעזע שטימע, זי איז איהם אזוי זעלטזאם בעקאנט פארגעקו־מען, און ווי זעלטזאם זי האט צו איהם גערעדט? ווער איז די פרעמדע פע־ווען?

— איהר האט מיך עפעס צו בעטען, האט ער מיט זיין ווייכער, טיעפע שטימע געפרעגט.

— יא, א ביטע — האט עס זיך שטיל פון איהר מויל ארויסגערויסען.

איין ביטע, הערצאג, אזעלכע וואס קיין מענש האט דאס נאך געוויס פון איך שטו פערלאנגט — פיר מיר איז דאס אבער א נרויסע זאך!

— ווי זאל איך דאס פערשטעהן? האט דער הערצאג אין שטענגענדער אויס־רענונג געפרעגט, אינדעם ער האט זיין בליק פעסט אויף איהר געריכטעט, רעדט אפען — וואס איך וועל נאר איקען, וועל איך נערן פיר אייך טהאן!

— הערר הערצאג, האט די פרעמדע געזאגט, ווערהענד איהר קאפ איז טיעף אויף איהר ברוסט אראבגעזונקען, עס איז נאר א קליינקייט, וואס איך וועל אייך בעטען און־ראך אין עס פיר מיר פון ברוי־סען ווערטה!

(פארזעצונג פאלגט.)

דר. ד. א. סיגעל
דענטיסט
קארנער סט. פעטריק סט. און ספע־דיינא עוו. אפיס טעלאפאן קאלידוש 6073, הויז טעלעפאן קאלעדוש 6937

דר. מ. קייטס
דענטיסט
218½ קווין סטריט וועסט
קארנער קווין און טעקאל סטריט
DR. M. KATES, Dentist
218½ Queen St. West
Phone Main 979

מעקלאוד ווייבייסיקלס פיר קעש
ר. דז. מעקלאוד
181 קינג סט. וו. פאן אד. 1582

דיימאנדס
$1 $2 $3
וועכענטליך
איהר האט יעצט די געלעגענהייט צו האבען דעם פיינסטען דיימאנד אדער אן דערלי דזשולערי דורך דאס קרעדיט סיסטעם פון דזשייקאב כראנערס דיימאנדס אונד עס ניין בעזואהס ווערט אלץ טאל סייע דער אן עס איז אן אייביגקייט.
מיר געטרויען ירעדען אערהיכען מעשען זא דאס איהר האט די געלעגענהייט צו קויפען ביי אונז דיימאנדס מיט דיא פייסטעסטע אבצאהלונגען.
סטעשעל דיסקאונט 10 פראצענט פאר קעש.
דזשייקאב כראנערס 15 יאנג סט. אריפיך.

פעריים רום סיסטעם
די ווילליאמס
קארטיידזש און סטאריידזש קא.
טעלעפאן קאלעדוש 252
דזשענעראל קארטיידזש איידזשענסס
368 שעריינא עו. טאראנטא, אנט.
באנאזש, פיאנאס אין אלע סארטען
אארגינטשור געמוסט און נעסטאדר.
שטוב זאכען נעמאכט און נעשיפט
ביי עקספערטען.
ווערהייזער 551 קוין סטריט וועסט
צונגעדעטט וועגען. פלעזשע פרעגן
ש. ד. רעדפערן

קארפעטנעריי
איך נעהם אן אלער־האנד דזשאב ארבייט. קארפעטנעריי און בילדינג רעפארס. אלע סארטען ארבייט נוט געמאכט צו די בילינסטע פרייזען.
דזש. פאסקאל
113 שערבארן סט.
שיקט א פאסט־קארד און איך וועל זאפארט קומען.

הערר הערצאג. דאס איך וואלט זיך פאכט געוואונשען איך זאל שוין פיר אימער קיין רוהען.

פערדינאנד גון ברוינשווייג האט א ציטער געטהאן — דיעזע שטימע, זי איז איהם אזוי זעלטזאם בעקאנט פארגעקו־מען, און ווי זעלטזאם זי האט צו איהם גערעדט? ווער איז די פרעמדע פע־ווען?

— איהר האט מיך עפעס צו בעטען, האט ער מיט זיין ווייכער, טיעפע שטימע געפרעגט.

— יא, א ביטע — האט עס זיך שטיל פון איהר מויל ארויסגערויסען.

איין ביטע, הערצאג, אזעלכע וואס קיין מענש האט דאס נאך געוויס פון איך שטו פערלאנגט — פיר מיר איז דאס אבער א נרויסע זאך!

— ווי זאל איך דאס פערשטעהן? האט דער הערצאג אין שטענגענדער אויס־רענונג געפרעגט, אינדעם ער האט זיין בליק פעסט אויף איהר געריכטעט, רעדט אפען — וואס איך וועל נאר איקען, וועל איך נערן פיר אייך טהאן!

— הערר הערצאג, האט די פרעמדע געזאגט, ווערהענד איהר קאפ איז טיעף אויף איהר ברוסט אראבגעזונקען, עס איז נאר א קליינקייט, וואס איך וועל אייך בעטען און־ראך אין עס פיר מיר פון ברוי־סען ווערטה!

(פארזעצונג פאלגט.)

„די נאוועלטי וויסט שאפ"
107 עגנעס סטריט טעל. עד. 2441
א גרויסער רעדאקשאן אין שעהגע אימפארטירטע דזשארדזשעט און קרעפ־דעשין וויסטען צו $3.98.
אימפארט. קרעפ־דעשין וויסטען צו $3.75 און $2.95
בעט דעקען פון ליים „ $7.50
אימפארטירטע קווילס צו „ $4.00 און $3.25
מיר האבען איך א גרויסען אסאָרטמענט פון אימפארטירטע פעגעל קוירטענס.
די נאוועלטי וויסט שאפ
ר. גודמאן פראפ. 107 עגנעס סטריט

כשרות דירעקטארי

עטאבלירט פון ועד הכשרות מיט די פעראייניגטע דריי רבנים צו אפשטע־לען די הפקרות אין טאראנטא.

די ועד הכשרות קצבים קויפען פלייש פון שלאכט הייזער וואו די שחיטה ובדיקה ווערט דורכגעפיהרט דורך דריי שוחטים און האלטען ניי אין זייערע שעפער טרפות צוזאמען מיט כשרות.

אונזערע שוחטים זיינען ניט קיין פלייש אגענטען, זונטאגדיגע בייטא־גיגע מוהלים אדער געוועזענע גע' "אסר'טע, זיי זענע גענוג בעקאנט אלס די בעסטע שוחטים און האבען געגוג צייט צו אפהיטען אז די שחיטה זאל זיין בתכלית הכשרות אפילו פאר'ן פרומסטען אידען לכל הדעות.

אלע קצבים און אויך אנדערע וואס האנדלען מיט כשרות, שחיטה עופות פלעצער, רעסטאראנען, וואורשט מאכער און בעקערס וועלכע ווי לען נאכקומען די רבנישע השגחה פאדערונגען זענען געבעטען צו געבען זייערע נעמען אין דיעזער דירעקטארי. מעלדען זיך צו ס. וועבער 233 סיס קא סטריט, ח. פאסטערניאק 227 יו ניווערסיטי עוו., ל. ראטשטיין 188 משעסטנאט סטריט.

בוטשערס

ד. א. קאהען 164 יארק סטריט
מענדעל גאלדמאן, 467 ריטשמאנד
אברהם דזשעקסאן 215 פארלאמענט
אברהם גרובער, 119 עגנעס סטריט
שלמה מענדעלסאן 75 עגנעס סטריט
ליבוש סאלקאוויטש 66 קענזיגטאן
א. ראזענבערג, 47 אגוסטא עווענוי.
אליעזר זיטזאמער 71 טשעסטנאט
פ. מרגליות 5 סענט פעטריקס מארקעט
138 קווין וועסט.
מענדעל איטען 311 קווין איסט.

יעקב סאליווי 42 דאנדעס
בנימין קאלכארי 115 סט. פעטריק
ישראל זימראד
121 גרעהדזש עוועניו

וואורשט

אליהו דאלגינס פון 442 אדעלייד סט וועסט

רעסטאראנטן

ס. גאלדענבערג 63 עליזאבעטה סטריט

קאנטאר וולאדאווסקי
דוסט ביך און איבערצייגט אייך קאנטרי לייט קענען מיך אויך אנגאזש ען פאר שמחות. מיין וואוהנונג איז 42 בראנזוויק עווענוי, אן פיין פאן טוטע איז 1076 קאלעדוש.
פיר ארימע אומזאנסט.

אברהם קאהען
באַרבּיסטער
נאטארי פאבליק
קאהוישיאנער פיר נעמען אפידייוויסס
Office, Sun Life Building
60 VICTORIA STREET
Main 2684
Residence, 7 Salem Ave. JUNCTION 1545

מ. גרייזמאנס
ניו־יארק כשר וואורשט סטאר און דעליקאטעסען
האלסייל אן ריטייל
קאנטרי אדרעס דעליווערט. 70—72 טשעסנאט סט
פאן מיין 6203

פאטראניזיט די איינצינע אידישע ווינדא קלינינג פאמפאני

מיר אמענדען צו אלערהאנד הויז, פעקאטארי, שאפ סעס און סטאר קלינינג. בעסטע ארבייט צו די כי ליגסטע פרייזען. מיר מאכען קאנ־טראקטען מיט גאנטליך אונד יעהרליך. 10 מע ראלי סטריט. מע לעפאן אדעלייד נירט קאלעדוש 4319.
NEW YORK WINDOW CLEANING COMPANY, - 10 TERAULEY ST

הודעה פתרב מאיר צבי נעווי 108 באלדווין טעלעפאן קאלעדוש 6903.
איהר נעפינט מיך צו יערער צייט אין הויז צו ענטפערען אלע רבנישע ענינים ווייזו שאלות, דין תורות, עצות, טובות בין איש לאיש, אויך צו מעטלען אלערליי מראבעלס ביטווין פאן אונד פרי נאכ'ן אידישע דין און אויך סדרו קדושין. ווארום זאלט איהר אין אונז שלעכטער צייט אוועק ספענדען אומזיסטע געלד אויף אלערליי נארישקייטען, ווען איהר קענט בעקומען חיות וקדושין ביי מיר אין הויז מיט די בעסטע צופרידענ־הייט, אפילו טעלעפון לייטענס וועל איך אייך פערזארגען. נאט וועל אייך געבען א גוטען מזל אין מיין הויז.
קומט אין הויז, אדער טעלעפאנירט אויף דעם אויבענדערמאהנטען אדרעס.

אלע זיינען שוין איבערצייגט אז 69 שן ג. פינסטעלער א מוהל, אין סדרה פרשין רופט איהם אין איבערצייגט זיך אדרעס 233 בעווערלי סט. טעלעפאן 3033 קאלעדוש.

אלע זיינען איבערצייגט אז דער איינצינער איז

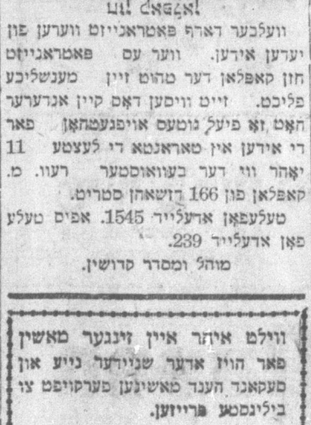
אלזא!
וועלכער דארף פאטראניזיט ווערען פון יערען אידען. ווער עס פאטראניזיט חזן קאפלאן דער טהוט זיין מענשליכע פליכט. זייט וויסען דאס קיין אנדערער האט זא פיעל גוטעס אויפגעטהאן פאר די אידען אין טאראנטא די לעצטע 11 יאהר ווי דער בעוואוסטער רעוו. מ. קאפלאן פון 166 דזשאהן סטריט.
טעלעפאן אדעלייד 1545. אפיס טעלע פאן אדעלייד 239.
מוהל ומסדר קדושין.

כשר וואורשט פעקטארי
איהר בעקומט ביי אונז איטער די נעשמאקסטע, פרישסטע און בעסטע מאסטד־שעס. וואורשט. פא־לאמא. פאסטראמא. צונגען אין אלע סמוק פלייש און פיש.
פערלאנגט איבעראל
פערדימאן'ס כשר פאסטדזש
מיט'ן רויטען לייבעל.
266 פארלאמענט סטריט
טעלעפאן מיין 809
שרדרעס דעליווערט איבעראל.

חזן סאנאוויץ
מוהל ומסדר קדושין

ארבייטער פערלאנגט

דער בעוואוסטער פייפער העננער און פיינטנער ב. שאפירא וואהנט 231 בע־ווערלי סטריט. פאן קאלעדוש 7573
(8799—11—20)

פערלאנגט א באי פאר א מענער פאר־נישינגס סטאר. שרייבען צו
G. Moses Box. 666 Sudbury Ont
(8797—11—28)

פערלארען א ברעסלעט מאנטאג אוועגד אין לוריק טהעאטער ווער עס וועט גע־פינען זאל ברענגען צו 6 בעלוויי עוו.
8738—11—18

איין שוחט פערלאנגט נאך טימאנ אנטעריא מוז אויך קענען לערנען מיט קינדער גארנאנטירט. א שיינעם לעבען און גלעט מאכען פאר'ן ריכטיגען פערזאן פאר אויסקניפטע שרייבען
L. Halperin Timmins Ont Bax 568
8770—11—16

פערלאנגט א קאטער פאר מענער אר־בייט פאר אווער טיים 456 קווין וועסט.
8821—11—17

א בוטשער פערלאנגט.
מיר, ועד הכשרות פערלאנגען א בוטשער צו צוישטעלען בשר כשר פאר 70 פאמיליעס פארט־ווילאם, פארט־ארטור. עס ווערט פערקויפט פון דריי טויזענד ביז 4000 פונט פלייש א מאנאט. קעש ביזנעס.
דער בוטשער מוז האבען געלד אויב צופיהרען זיינע ביזנעס. אויך צו קוי־פען בהמות. גוטע אויסזיכטען פאר א פאסיגען מאן.
זיך נאכצופרעגען ביי: 135 סיס־סאן סטריט פארט ווילאם אנטאריא.
(8838—11—17)

פערלאנגט א קאוט מאכער. נאכפרעגען 426 קווין סטריט וועסט.
8820—11—16

פערלאנגט מענער פאר סארטירנג פייפער, סטעדי ארבייט און גוט בע־צאהלט. מאלדאוועד און קא., 146 ניאגארא סטריט. טעלעפאן אדעלייד 1092
(8846—11—19)

צוויי ברידער זוכען איין אינטעלי־גענטען פליים פאר רום ענד באדד. פרע־גען 148½ סמראקזע עוו. אדער ביי א לעטער, שרייבען אין ענגליש.
(8843—11—19)

פערלאנגט א באי אין א קלאדינג סטאר, 161 יארק סטריט.
(8841—11—17)

פערלאנגט פינישערס, באטאן האל־ווערס ביים האנט אויף דער וואך אדער פיעס ארבייט. גוטע ווייזשעס. פרעגען 170 סט. פעטריק סטריט.
(8838—11—19)

פערלאנגט אן עקספיריענס סיילס־מאן פאר א קלאדינג סטאר. פרעגען 201 יארק סטריט.
(8847—11—19)

פערלאנגט אן עקספיריענס מיידעל צו נייען באטאנס אויף ריינקאוטס סטעדי ארבייט גוטע ווייזשעס. פרעגען קע־נעדיען ריינקאוט קא. 119 עדלייד סט. וועסט.
(8848—11—20)

פערלאנגט ענספיריענס פענטס פיי־נישערס ביידגער טיילארינג, 260 ריטש־מאנד סט. וועסט. סטעדי ארבייט.
(8853—11—20)

פערלאנגט א פרוי זאל זיין וויליג צו העלפען אין דזיין ארבייט ביי א יונגע פאר־פעל אויף א פארם זי וועט האבען א גוטע היים. נאכפרעגען 109 עדלייד סט. וועסט.
(8858—11—20)

„אויף שמחות אז אונטערהאלטונגען"

אויף א פארטי צום 7 יעהריגען גע־בורטסטאג פון א מיידעלע פראנצעס פראנקפורט 41 ליפינקאוט סט. איז גע־מאכט געווארען 50 סענט פאר די מלחמה קרבנות. דאס קינד אליין האט געבראכט דאס געלד.

ערהאלטען פון עטטיע ענד סילוויא פאלעמענסקי $1.00 פאר די מלחמה קרבנות.
(8230)

חברה בני אברהם האבען אריינגע־בראכט $25.00 פאר די מלחמה קרבנות דורך מרס. ראזען פון 44 יוראן סט.
(8229)

ביי א כודה פון די חברה קדישה אנשי כיו יארק וואס איז געווען אין 225 בעווערלי ביי יונת'ן געווירץ אין געזע־מעלט געווארען $1.80 פאר די מלחמה קרבנות אין 2 קינדער דוד און משה גע־ווירץ האבען געקויפט די געלד צו בערב־גען צום טרעזשורער פון די מלחמה קרבנות, מר. ה. ווייגבערג פרעזידענט פון „אידישען זשורנאל".
(8227)

ביי א כלוה מלכה ביי די ביקור חולים אנשי פויילן ביים גנאי שני לייביש גרינבוים 190½ טשעטנאט סט. געזא־מעלט דורך שמואל ברענזעל $5.25. מר. ברענזעל האט בעצאהלט $1.10 צו ברענ־גען די געלד אין „זשורנאל".
(8228)

חתן כלה
זאלען דאס געהמען אין אכט!
מעררידזש לייסענס
קאן מען קריגען
אן אפפיס פון
אידישען זשורנאל
נאטיס! נאטיס!
די יעניגע וואס וועלען דא נעהמען זייערע מערידזש לייסענס וועלען קריגען געדרוקט א שעהנעם בעריכט פון זייער חתונה פריי.
בעגוצט זיך מיט דיעזע געלעגענהייט!
אדרעס פון דעם זשורנאל:
251-253 קווין וו.

Real Estate
צו פערענטען

פלעט צו פערענטען 3 רומס, סעפרייט גען מיטער, סינק און קיטשען פארניס. 2 קליידער שאפס און א טוב פיר סטא־רייזדזש אין 124 מיידזשאר סטריט.
8837—11—22

צו פערקויפען שעלס און קאנטערס. פרעגע 360 קווין סט. וועסט.
885211—19

פארנישד רום אלע קאנווייניענס 224 סימקא סטריט. מיין 3015
8819.11—17

צו פערענטען 2 אדער 3 שעהנע רומס מיט אלע קאנווייניענס סעפרעט מיטער 46 הענרי סט.
8773—11—19

צו פערענטען א קאטיידזש פון 4 רומס 56 עליס סט. אין די בעק. פרע־גען 23 פאלמערסטאן עוו.
8854—11—20)

צו פערענטען א פלעט פון 5 רומס אלע קאנווייניענס. סעפרייט גען מיטער און עלעקטריק ליכט. בוליג רענט. פרע־גען 359 יוקליד עוו.
8845—11—16)

206 טשעסטנאט סטריט, 7 רומס אלע קאנווייניענס רענט $18.00 א מא־נאט. פרעגען 229 יוניווערסיטי עוו.
8841—11—16)

12 פעמעראן סטריט. 8 רומס קאנ־ווייניענס $18.00 רענט. פרעגען 87 יוי־ניווערסיטי עוו.
8841—11—16)

BUSINESS CHANCES
ביזנעס מעגלעכקייטען און צו פערקויפען

צו פערקויפען זעהר א גוטען סעלון היטער, כעמיע א נייער, זעהר בוליג. פרע־גען 42 גרייזדזש עוו.
8800—11—16)

צו פערקויפען א גראסערי סטאר גא־ראנטירט צו מאכען איין רעראק־עצנט פאר דייזע אר־בען זאכע קען ניט אטענדען. פרעגען 613 קווין סט. וועסט.
8857—11—23)

צו פערקויפען א סינגער שניידער נייי מאשין 3120 אזוי ווי ניי. מיט שבעל פער־קויפט ווערען. נאכפרעגען 603 קאלעדוש סטריט.
8834—11—17

לאנטש רום צו פערקויפען אין בעס־טען גענענד פון שטאדט. אן אלט איינגע־טרייטער פלאץ פאר 5 יאהר. פיעל געלד צו מאכען פיר א גוטען קויפער.
ארזאכע פאר פערקויפען ווייל דער איי־גענטהימער אפהרט אוועק.
פרעגען אין זשורנאל בא־קס 717.
8831—11—19

צו פערקויפען א דזשאב לאט פון וועלוועט דרעסעס בוליגע פרייזען, גוטע וואארע, סייזעס פון 34 ביז 42. דיא וואארע קען מען אנקוקען א גאנצען טאג נאר דעם מאן מיט וועמען צו פערהאנדלען קען מען זעהען פון 6 א זייגער ביז 10. נאכפרעגען 24 גלאסקא סטריט.
8829—11—19

גרויסער איספערקויף פון פערשיע־דענע סהורות אין בילדער'ס אינסטיטוט 80 נעלסאן סט.
פרייטאג נאוועמבער דעם 17־טען 10 א זייגער פריה. גרויסע מציאות אויף קליי־דער, מילנערי אין שטוב זאכען. קומט פריה.
8830—11—16)

מעררידזש לייסענס
קאן מען קריגען
אן אפפיס פון
אידישען זשורנאל
נאטיס! נאטיס!
די יעניגע וואס וועלען דא נעהמען זייערע מערידזש לייסענס וועלען קריגען געדרוקט א שעהנעם בעריכט פון זייער חתונה פריי.
בעגוצט זיך מיט דיעזע געלעגענהייט!
אדרעס פון דעם זשורנאל:
251-253 קווין וו.

קאלעקטעט פון קאנ-נדענישאן שערי צדק

29 סענטער עדזענני.

צו $4.50 :
ישראל לערמאן און מיסעס לערמאן

צו 4 דאלאר :
שמחה יארמעלינסקי - מיט מיסעס יארמעלינסקי.
ישראל געלער אגוסטא עזעניי.

צו 3 דאלאר :
יעקב לייב וועקסמאן
קאהען פון מידלענד, אנטעריא
נחום ווילסאן
לייב מוידאנעץ

צו 2 דאלאר :
אברהם ישראל ברענמאן
סיימאן פרומשטיין
יוסף פרומשטיין
יצחק געלער
נחום פרידמאן
צבי רייזבערג און מיסעס רייזבערג
צבי קליינמאן און מיסעס קליינמאן

צו $1.75
קלמן נאראווסקי

צו $1.50
א. בליצשטיין פון לאקאנע אנט.
הנך סאלאטראוו
ישראל זימראב
יעקב גאלדמאן דעוויזשאן סטריט
אברהם פערעל
יחזקאל אלשענצקי

צו $1.25
צו 1 דאלאר :
לייב געלער
יצחק רובינשטיין
יוסף בינסקי
עייטשעלבוים.
חנה געלער
דוד פינקעלשטיין
עמעל רובינאוו
יהודה אייזנער
מיסעס גיסע געלער
מיסעס שיינדעל געלער
לואי פרידמאן
יהושע הערמאן
שרה ברוינע קאהען
פאקס אורטהור סטריט
ברענער, בעווערלי סטריט
יעקב געלער
אלטער לעוויטע
נחמן זיידענאווסקי
נייטען ווינער
משה קליין
שלמה מאלדעווער
מענדעל גראסמאן
נחום גאלה
שלמה סאפאזשניק
יצחק קירושנער
ירחמיאל רובינאוו
שמעון גראסמאן
מאיר קאפלאן
אברהם בערמאן
יחזקאל ביזוער
אשר האלש
מיסטער און מיסעס מאיווסקי
חיה קאהען
ברוינע פערעל
פריידע סאלאוויי
מעני לאה ברענמאן
מיסטער און מיסעס עטלין
שיינדעל איידעלמאן
מר און מרס דאווידאוויטש
מר. און מרס. דווארעצקי
שלום טאבאטשניק
מר און מרס. ל. טאלצינסקי
שולמאן 80 סענט
אברהם ליבערמאן 75 סענט
אליהו רייזבערג 75 סענט
מיכל פארען 60 סענט

צו 50 סענט :
יונה חאזאנאוויטש
משה גודמאן
דוד קאפלאן
ל. לייזעראוויטש
חערי ראזינסקי
יצחק קאהען
יעקב קאהען
מיכל פויזנער
ל. שערמאן
משה געלער
צבי קאטלאק
הערי אייזען
חיים גערשמאן
שלום באפטשעה
יצחק גאדייווסקע
יצחק קאטלער
יונה ראבטשינסקי
יחיאל לייזעראוויטש
בצאלאל יארמעלינסקי
שמעון וויינבערג
שמערעל שוסטערמאן
שלום ברען
לייזער גאלדשטיין
צבי קאהען
אברהם ליטוואק
יצחק גראסמאן
יוסף סיגעל
יוסף וואלף
יונה טעטיעווסקי
יעקב בערמאן
לייזער קאגעל
הלל דווארקין
ישראל ברען
וואלף פייפערניק
יעקב טאבין
משה פאלינסקי
משה מלמד
לייב קאהען
יעקב זאב שווארץ
פייע שיגערמאן
האנע בראון
מיסעס פארענפעלד
טשערני עמלין
ברכה יארמעלינסקי
מיסעס ווילסאן
רחל קארענפעלד
בת יחושע גאטפריד
ברכה גינצבורג
ברכה טשערניאווסקי
בלומע בוקס
באסע קאהען
פייגע בראון
דווארקין זקן
פרענק אייזען
חיה אלטווערק
מורעל איידעלמאן
בחיינע צאלוס
מיסעס גוטע קאזדען

צו 25 סענט.
אייזיק שאכאר
מאיר אשר זינדלין
אלטער עלקין
לייב עלקין
חייב עלקין
ב. גודמאן
יצחק לייבאוויטש
ב. ראזענבערג
לייב און מטות הערמאן
חיים לייב פיינעס
חיים קרוגמען
אייזעלמאן
יעקב נאדעלמאן
מאקס עלקין
הושאו קלינעצקי
מיסעס שולמאן
מיסעס ווינער
ברכה לייבאוויטש
עטעל גרינזיווסקי
משה קירושנער
מאשע קירושנער
נחמן שווארץ
טעטיפ
בארזמען
יצחק פרומשטיין
מיסעס קאהען
אהן א נאמען 18 סענט

נדרים פון ספרים שמחת תורה פון לאנגרעגיישאן שערי צדק $7.50
(3222)

דער בעסטער אנטיסעפטיק פוהל און מאדערנער מסדר קדושין איז דער מוזיקאלישער חזן פון איינגלאנד

רעוו. ל. קאפלאן

2155 דאנדעס סטריט.
פאן דזשאנקשאן 4120

פעדלערס און סטאר סיפערס

די בעסטע סגולה אנצוהאלטען קאסטומערס און צו מאכען נעלד זיין צו קויפען דריי-גורס, ריינקאוטס, „פענסי טרס", דזשולערי און נאוועלטיס ביי קאפלאן און קו.
האלסייל און דזשאבבער 229 קווין סטריט וועסט טאראנטא, דער בעוואוסט נער האלסייל פלאץ וואו מיעל פערלער זיינען בעריכט נעווארען. דזשאבבער לאטס זיינען שטענדיג דא. אדרעס פינקטליך אטענדעט.
קאפלאן און קו. דזשאבבער 229 קווין סטריט וועסט, טאראנטא
מעלעפאן אדעלייד 8772.

בלע המות לנצח
ביליג מאוזינג סייל זעהר ביליג

אזוי ווי ווי איך נעה טופען דיזען מאנאט פון מיין ישצטיגען פלאץ צו

69 סאנט פעטריק סט.

און אזוי ווי מיין מופען איז פערבונדען מיט גרויסע עקספענסעס האב איך בעשלאסען צו מאכען איין רעדאקשאן פון 20 ביז 25 פראצענט פאר דיזע אדרעס וואס וועלען געגעבען ווערען ביז דעם 1טען נאוועמבער.

י. שטיינער 118 דענינסאן עוו. פאן ק. 3921

נ. ב. נאר דער וואס וועט ברענגען דיזען אדרעס, קאן בעקומען אונזער רעדאקשאן

שיקט געלד
— דורך —
מר. הערי וויינבערג
פרעזידענט פון „אנדרישען זשורנאל"
צו אייערע קרובים אין יראפ
ראיעלע, אנשטענדיגע און פריינדליכע בעהאנדלונג איז מיין מאטא
איך שיק געלד נאך אלע טהיילען פון דער וועלט

און אויב דאס געלד ערריכט ניט דאך אלאין בעקומט איהר די גאנצע פולע סומע געלד. איך מאך קיינע חשבונות אום אייך זאל נאר ניט בלייבען!

שיקט געלד פון פלאץ ווי אלע שיקען

קאנטרי אידען סענען אויך געלד שיקען דורך מר. וויינבערג. — די געלד מוז צוגעשיקט ווערען דורך א מאני ארדער און די אדרעס געשריבען איז ריכטיג.

אפפיס:
251-253 קווין סטריט וועסט
מעלעפאן אדעלייד 8967

קויפט מעטשעס

פונקט ווי איהר קויפט אנדערע הויז ארטיקלען, און זעהט צו קריגען די פולע

ווערטה
אויב איהר קויפט
עדדיס

מעטשעס, קריגט איהר א באקס גוט אנגעפאקט מיט א זיכערען גוטען לוכט.

פערלאנגט
עדדיס

„סוויפטנט" פארלאר מעטשעס

The E. B. EDDY CO., LIMITED
HULL - CANADA,

קויטשיזינען פון דער תלמוד תורה
אנשי פיולען.

ביי א מלוה מלכה ביי די חברה בקור חולים אנשי פיולען 17 עלעם סט. איז געזאמעלט געווארען $5.00. ר' העל שעל קליינמאן פון 58 סענטער עוו. האט געבראכט די געלד.

ביי א בריט מר. און מרס. גראס 24 ד'ארסי סט. געזאמעלט דורך רב האזענבערג $4.25.

ביי א חתונה פון מר. קליינער מיט מיסס פיישער 14 דזשעראדד סט. געזאמעלט דורך מר. גלאס $3.50. מר. גלאס פון 104 דענינסאן עוו. האט געבראכט די געלד.

ביי א יאהר - צייט 140 דענינסאן עוו. געזאמעלט דורך ישראל בער שידלאוויסקי $1.00.

מיר זוינשען מזל טוב אלעמען און מיר דאנקען די מנדבים!

הגבאים והקאמיטע.

בעקאנטמאכונג
פון בני ישראל המזרחים.

מיט שמחה קענען מיר אייך בעגאבריכטען אז מיר האבען געקויפט זעהר א גרויס ארטיגען פלאץ פער א שוהל. דאס איז דער שעהנסטער פלאץ אין דעם געגענד און מיר האפען אויס צו בויען א שוהל, וואס זאל זיין א צירונג פאר אונזערע איטט ענדער אידען. דארום אפעלירען מיר צו אלע מעמבערס און ניט - מעמבערס צו קומען דיזען זונטאג דעם 19-טען דיזען מאנאט 2 אוהר צום ספעשעל מיטינג וואס מיר מאכען וועגען דעם אין אינזער קליינער שוהל 129½ בערקעלי סטריט. קומט נעהמט יעדערער אין אנטהייל אין דער הייליגער מצוה.

אכטונגספאל,
פריעד, סעקרעטער.

פערקויפיין גאלד קעמפ

די לעצטע אינפארמאציעס קענט איהר קריגען ווען איהר וועט זיך סובסקרייבען פאר דעם פערקויפיין הערלד.

סוויטה פערקויפיין, אנטעריא.
פרייז פאר קענדע $1.50. פעראייניגטע שטאטען $2.80 א יאהר.

זעהר וויכטיג אלע זאלען דאס וויסען

ווען עס מאכט זיך ביי אמענש א בריעגען אויף דעם הארץ אין דאס א סך מאהל פון טרינקען שלעכטע טהעע, און דאס צו פערהוטען איז די בעסטע זאך צו קויפען

אוילבוים טהעע
וועלכע איז פאזיטיף די
בעסטע טהעע

וואס איהר קענט נאר בעקומען. די גוטסקייט און ריינהייט און געשמאק פון

אוילבוים'ס טהעע

האט קיין גלייכען, און עס וועט אייך ניט ברענען דאס הארץ און וועט האלטען אייער מאגען אין אָרדנונג. נאר חיט אייך פיר נאך געמאכטע. זעהט אז דער נאמען אוילבוים זאל זיין אויף יעדען פעקעדזש אין אלע קארנערס.

צו בעקומען אין אלע אנשטענדיגע אידישע גראסערייעס. קאנטרי אדרעסס ווערען פינקטליך אטענדעט.

OELBAUM TEA Co.
15 Orange Ave. Toronto Ont
Phone College 3919

ווענען די פארשיעדענע פארמען פון די זעהר גוט לעבענס פערזיכערונגס פאליסעס ווענדעט זיך צו דער

The Travellers Life Assurance Co Of Canada
Main 4314, Office 1109 C.P.R. Building B. Seigler Manager

פערקופיין, סאבאלט
און ניו יארק סעקיוריטיס

וועכענטליכען בריעף ווענען מארקעט ווערט צוגעשיקט פריי אהן געלד, אויף פערלאנג

ROBERT E. KEMERER & CO.
108 Bay St.
(מעמבערס פון סטענדערט סטאק עקסטשיינדזש)
108 ביי סטריט — — טאראנטא

ניו-יארק, באסטאן, באפעלא, טאראנטא,
MARK HARRIS & CO.
מארקהערים ענד קאמפ.
(מעמבערס פון סטענדערד סטאק עקסטשיינדזש טאראנטא.)
בראוקערס
סטאנדערד בענק בילדינג טאראנטא

נ. ב. שיקט נאך א קאפיע פון דעם קע נעדריען „מיינינג ניוס".

ל. יאלעס'יעס אלטעריישאן סייל

די וואך טופען מיר שוין אין אונזער נייער פערגרעסערטער בילדינג, און צוליעב דעם וועלען מיר אויספערקויפען א גרויסען טהייל פון אונזער סטאק אויף רעדוצירטע פרייזען

מיר מוזען עס טהון, ווייל איז אונזער נייער פערגרעסערטע סטאר מוזען מיר מאכען פלאץ פאר אונזער נייעם סטאק

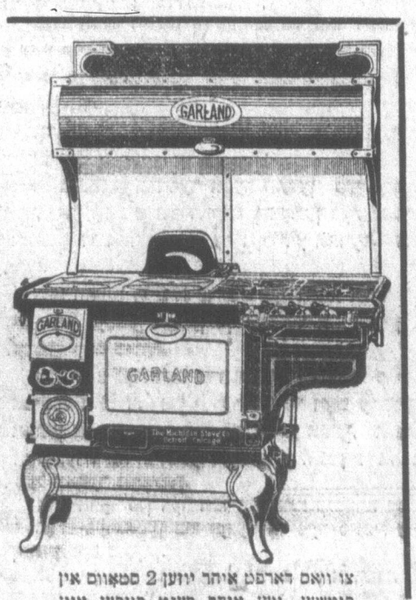

צו וואס דארפט איהר יוזען 2 סטאווס אין קיטשען, ווען איהר קענט קויפען איין קאמביניישאן קאלין אין נעו סטאוו ביי 5. יאלעסעס. שפארט אייך פיעל ארבייט און פערנעהמט ווענינ פלאץ דער נאהלאנג סטאוו איז גאראנטירט צו געבען גוטע סאטיסעקשאן און ווענינ לייבאר אין קיטשען.

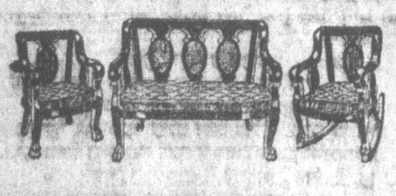

בופעטען
אין דזשעקאביען פיוסד אוק
פופציג פראצענט ביליגער ווי דער רעגולער פרייז
גרויסע רעדוצירטע פרייזען אויף אלע סארטען
פארניטשור

דייننג רום סעט קאמפליט

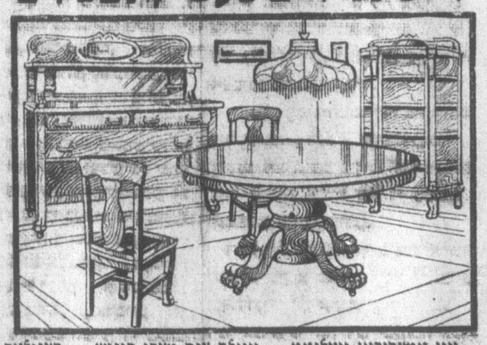

אין אמעריקאן וואלנאט, ווייל ענד מערי פיניש — רעגולאר פרייז $125.00,

סייל פרייז $87.50

מיר האבען פון דעם נור דריי סעטס פריהער, דער וועט זיי בעקומען. אין ווער עס וועט קומען

קיטשען קאפבארדס מיט גרויסע גלעזערנע טהירען און פיער שיפלאדען רעגולער פרייז $18.00
סייל פרייז $13.50

ווייסע נעמעל בעטען
רעגולאר $4.50 סייל פרייז $3.00

L. YOLLES 379 Queen St. West
Phone Adel. 1345

THE DAILY HEBREW JOURNAL

H. WINBERG, Pres. & Gen. Mgr.

The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

PUBLISHED BY

— CANADIAN JEWISH PUBLISHING CO., LTD. —

251-253 Queen Street West — Telephone Adelaide 3967

SUBSCRIPTION RATES: $3.50 PER YEAR
SINGLE COPY 1c.

Entered as Second Class Mai Matter at G.P.O. Toronto, Ontario
January 22nd, 1913

וואו לעבען מיר?

ווען מען וואלט וועמען עס איז פון די היגע אידען געשטעלט די פראגע, וואו, אין וועלכען פלאץ לעבען מיר? וואלט ער זיך פון אזא פראגע אויסגעלאכט. דאך מעג מען, ניט קוקענדיג אויף דעם, די פראגע שטע־לען, אבזאהל עס גלייבט זיך ניט, אז דא, אין דער צווייטער גרעסטער אי־דישער קהלה, זאל קענען אזא זאך פאסירען. וואס פאסירט אפילו ניט דרשער קהלה, זאל קענען אזא זאך פאסירען. וואס האבען ניר דעם טעם פון דער צווייר־ליזאציע פערזוכט.

עס ווילט זיך ניט גלייבען, אז דאס זאל כעגלעך זיין, אז דאס זאל קאנען טרעפען. דאך איז עס אזוי, דאך איז די טרויעריגע ווירקליכקייט אזעלכע. און ניט קיין בלבול איז עס, ניר עס קומט פאר גאנץ אפט, כמעט יעדען טאג פון דער וואך.

ביי אלעמען, איז דער רעספעקט צו טויטע פערהאן. אין ביי קיין פאלק ווייסט מען ניט פון מבזה זיין א מת.

אז ביי אידען איז דאס אויך אזוי דארפען מיר ניט דערצעהלען. דאך וואס עס איז גילטיג פאר אלע אידישע קהלות, איז ווייזט אויס ניט גילטיג פאר דער טאראנטער אידישער קהלה. ווייל דא ווערען מבזה אלע מתים, וועלכע פאלען ניר ארויס אין די הענד פון דער חפ״ש של אמת

מיר מאכען ניט קיינע בלבולים אויף יענער חברה, און ווען מיר שרייר־בען ווענען זיי, איז עס מיט וועלכע מאסען אין הארצען. דאך דער ״חלול השם״ מאר מעהר ניט געדולדעט ווערען. און מיר ווילען אלעגפאלס, מיט אנ־ער שווייגען ניט האבען קיין טהייל אין דער נבלה. וואס ווערט בענאנגען געגען די אידישע מתים.

מיר פאדערען אויף די בעאמטע פון חסד של אמת, ווער זיי זאלען ניט זיין, רבנים אדער כלל טהורה, זאפארט צו רעזיג־נירען, אדער ארויסצוקומען מיט אן ערקלעהר־רונג פאר׳ן עולם, קלאהר מאכענדיג זייערע טהאטען.

לענגער קען עס ניט געדולדעט ווערען.

ווייטער אזוי אנגעהען, קען עס בשום אופן ניט.

אין דעם ״אידישען זשורנאל״, איז שוין עטליכע מאהל דערצעהלט געווארען, ווי אזוי אין אינסטיטוציע, צו ווערלבער, פייעלע אונגליקלי־כע פאמיליע דארפען אנקומען, איז דאס וואסער אין גוי׳ן בעלייכטונג גר־שלאסען געווארען, צוליע בדער סומע פון זעקס דאלאר.

טאראנטער אידען קענען נאך צו אלע צייטען שאפען דיעזע סומע.

דער חסד של אמת, רייסט ביי יעדער גרעלעגענהייט פון טויטע אין לעבעדיגע, אזוי אז זיי קענען ניט זאגען, אז זיי האבען ניט קיין זעקס דאלאר אינצוצאהלען, דאך איז פאר חדשים און חדשים דאס וואסער אין די גען געשלאסען געווען, פאר וואסער צו דער טהרה האט מען ארומגע־פעדעלט, אין מען פעדעלט ארום.

ווען דער ״אידישער זשורנאל״ האט פערעפענטליכט אין די ים טובים טעג די פאקטען, ווענען די מיאוסע מעשים, וואס האבען זיך ערב סוכות אבגעשפיעלט מיט צוויי אידישע מתים, האבען זיך די פיהרער גע־כאפט, אז זיי זענען שוין אויעק צו ווייט. און האבען געזעהן אז מען זאל דאס וואסער איפשליסען.

געלד אבער האבען זיי געהאט גיר פאר דאס וואסער. פאר די געז האט שוין קיין געלד ניט געסטייעט. אבזואהל דער ״אידישער זשורנאל״ האט דאמאלס פארגעלעגט, אז ער וועט זיי צישלעלען די סומע, אויב זיי פערלאנגען נור.

מען האט געעפענט דאס וואסער, אם צו שיטען דעם עולם זאמד אין די אויגען.

די גראטענע פיהרער אבער האבען פערגעסען, אז עס געהט צו ווינטער, און אז ניט נור דארפען האבען געז, נאר אויך קוילען, מען זאל האלטען די חסד של אמת׳ געבייד ווארעם. דאס וואסער זאל ניט פריהרען.

דאס האבען די פיהרער ניט געוואוסט, אבער זיך געמאכט ניט ווי־סענדיג, און געבטען האבען זיך ווידער אבגעשפיעלט די זעלבע מעשים ווי לעצטען ערב סוכות.

מען האט געדארפט ארומגעהען צווישען די קריסטליכע שכנים בעט־לען אביסעל וואסער, און ידער פון זיי האט ערקלערט, אז זיי ווילען ניט האבען צו טהון מיט קיין לעבעדיגע אידען, ובפרט מיט טויטע, און מען האט געדארפט ארומפעדלען אזוי א לאנגע צייט, ביז וואנען מען האט א ביסעל וואסער בעקומען.

די פיהרער פון דער חסד של אמת קומערט עס ניט, אבער וויפיעל בלוט ווערט פערגאסען ביי ידער ארימער פאמיליע פונ׳ם מת, וועלכע דארף אזעלכעס צוזעהן.

זאל זיין, אז צו ברענגען אלעס אין ארדנונג, פאדערט זיך געלד, אבער קער מען דען די אונבעדייטענדע סומע געלד ניט בעקומען, ווען מען וויל נור.

רעדט מען דאך יעצט ווענען א צדקה פעדעראציע, וועלכע זאל האב־בען א בחדשעס פון הונדערט טויזענד דאלאר. און אויב אזעלכעס איז מעגליך, ווארום זאל ניט מעגליך זיין צו בעקומען די עטליכע צעהנדליג דאלאר, אום צו איינארדנען דעם חסד של אמת, און ניט מבזה זיין די מתים און זייערע געבליעבענע פאמיליעס.

די פיהרער פון דער חסד של אמת האבען זיך ארויסגעצייגט פאר אינ־פעהיג, ווייל די זאך קומט דאך שוין פאר זיט חדשים און חדשים, און זיי מוזען דארום אבטרעטען דעם וועג. איבערלאזענדיג די פערוואלטונג פאר פעהיגע מענשען, וועלכע דענקען אז מען הארף ניט מבזה זיין קיין מתים צוליבע עטליכע צעהנדליג דאלאר.

זעהן אבער פערהאן איהזאכען, ווארום די פיהרער האנדלען אזוי, האט דער ברייטער עולם דאס פולע רעכט צו גייסען, ווארום זיי האנדלען אזוי, ווייל דאס איז דאך א שטאטישע אינסטיטוציע.

ווי אזוי די זאך זאל ניט זיין, זיי זענען שולדיג אן ערקלעהרונג, און זיי קענען זיך נאר רייניגען אשען מיט דעם, וואס זיי וועלען אזא ערקלעה־רונג, ארויסגעבען, אדער צוריקציהען זיך אלס די פערוואלטער פונ׳ם חסד של אמת.

ווארום געצוואונגענע ארבייטרישאן מוז זיין א דורכפאל

אין דער צייט ווען עס האט געראהטען אמעריקא א געפאהר פון אן אלגעמיי־נעם איינגעבאהן־סטרייק, האט מען דארט זעהר פיעל געהערט רעדען ווענען איינ־פיהרען געצוואונגענע ארבייטרישאן. מען האט ניט איינמאהל דערמאהנט אונ־זער קענעדע, וואו עס עקזיסטירט שוין אין איינינע טהיילען פון איהרע אינדוסט־ריען דער פלאן פון געצוואונגענע ארבייט־ריישאן. אבער מעהר פון אלעס האט מען זעהר שטארק גערעדט וועגען אויסטראר־לען. א לאנד אין וועלכען עס זיינען דורכ־געפיהרט געווארען די העכסט ראדיקאלע געזעצען פאר ארבייטער.

ווען פרעזידענט ווילסאן האט דורכגעפיהרט דעם בעריהמטען אראמסאן בילל, לויט וועלכען די אייזענבאהן ארבייר־טער פון אמעריקא האבען געקראגען א גע־זעצליך אנערקענטען 8 שטונדען אר־בייטסטאג, האט דער פרעזידענט אויך דאן אפעלירט צום קאנגרעס, דאס אום צו בעשיצען דאס לאנד אין דער צוקונפט גע־גען אזעלכע ערגליכע געפאהרען זאל מען בעסער איינפיהרען די זעלבע מיסטעמע פון געצוואונגענע ארבייטרישאן, וועלכע עקזיסטירען אין אויסטראליען.

אין דער אמעריקאנער פרעסע איז אנ־גענאגען וועגען דיעזער פראגע א גאנץ לעבהאפטע דיסקוסיאן, און עס האט זיך ארויסגעצייט דאס גראדע די ארבייטער זיינען געייגען די, וועלכע האבען זיך ענטשיעדען אויסגעשפראכען געגען דעם געדאנק פון געצוואונגענע ארבייטרישאן, זעהנדליגער אין דעם א גרויסע געפאהר פיר זייער שטארקע און מעכטיגע יוניאנס, וועלכע עס האט זיי גענומען אזוי פיעל צעהנדליגער יאהרען זיי אויפצובויען.

פערקעהרט אבער, פון דער זייט פון די קאפיטאליסטען האט מען געהערט שריי־ען אין איין קול: ״ארבייטרישאן!״ ״ארבייטרישאן!״ און די וועלט וואס באדט זיך אין בלוט און אין טרעהרען, זוכט א גוט ווארט פאר דער צוקונפט, א פערזיכערונג אז דיא קרבנות זיינען ניט געווען אומזיסט, און ווי הערט זיך צו מיט אן איינגעהאלטענעם אטהעם צו יעדען ווארט וואס האט נאר א שייכות צום מארגען.

די אויגען פון דער וועלט זיינען איצט מעהר געווענדעט צו פראנקרייך. מען גלייבט אז דאס אמת׳ע שטארק ווארט וואס זאל ווירקען ווי א באלואם מוז דוקא פון דארט קומען. פראנקרייך איז דיא היים פון פריייען גייסט, פון שעהנע חלומות און פון ליבטיגע שטרעבונגען. פראנק־רייך בלוטיגט איצט, ווי קיין שום אנדער פאלק אין אייראפא און לייטערט זיך אין סורים. און איהר אומגליק האט זי כמעט פערהייליגט אין די אויגען פון דער וועלט. די וועלט האפט דעריבער אז ווען א נביא וועט זיך ווייזען וועט ער דוקא פון יענעם לאנד ערשיינען.

פאר דער לעצטער צייט האט זיך ווירק־ליך בעוויזען א נביא אין פראנקרייך וואס טרוימט פון דעם מארגען. ער איז הארט איצט זעהר אפפולער אין דאס פראנ־צויזישע פאלק שלוגנט מכשיר זיינע ווער־טער.

דער נייער נביא און העלד פון טאג איז דער בערהמטער שריפטשטעלער אלפאנס פאשע, און זיין בוך וועגען דעם מארגען ״גיהנום מלחמות״ איז פאר א קורצער צייט ארויס אין גאנצען עלף אויסלאגען.

זיין אידעאל איז, אז נאך דער מלחמה זאל גאנץ פראנקרייך פערוואנדעלט ווערען אין א לאנד פון מיליטאריזם. ער זיינגט אפען שבחים צו דייטשלאנד פאר איהר ארגאניזאציע, איהרע הכנות צו דער מלחמה און לויבט אפילו איהרע שרעק־ליכע מעטהאדען אין פיהרען דעם קאמפף פראנקרייך מוז דאס אלעס קאפירען און ניט נאר קאפירען, נאר אויבערשטייגען. גיליעב דעם מוז גאנץ פראנקרייך, תיכף נאך דער מלחמה בעדעקט ווערען מיט פאב ריקען פון כלי זיין. די מלחמה הוצאות דארפען פערנעהמען דעם הויפט פלאץ אין דעם בודזשעט פון דער מלוכה. אינזשע ניערען און טעכניקער מוזען ארבייטען כדי צו פערפאלקאמען די מלחמה ארבייט און בעמיקער — כדי צוגרייטען נייע שטיקענ־ליע שטאפען און אויפריים מאטעריאלען. עס מוזען געבויט ווערען איבעראל שפא־נעל נייע סטראטעגישע איזענבאהנען און די ארכיטעקטור פון די בנינים אין גאנצען לאנד מוז זיין אזא אז די בנינים זאלען זיין נעשיצט געגען לופט אטאקען. דאס גאנ־צע לאנד מוז פארשטעלען א גיגאנטישע פעסטונג. אלע מחשבות, ארבייט און כחות מוזען געווידמעט ווערען די מלחמה הכנות. דער אמת׳ער פארשטעהער פון דער נאציאן זאל זיין דער קריעגס מיניס־טער. —

סעשע וויל אז צו מיליטער דיענסט זאלען גענומען ווערען אלע אהן א שוב אויסנאהם, ווייל די איצטיגע מלחמה האט בעוויזען אז יעדער כח איז וויכטיג אויב מען וויים נאר ווי אזוי אויסצונוצען אויהם. עס מוז אויך איינגעפיהרט ווער־דען געצוואונגענע מיליטער דיענסט פאר פרויען, צו ארבייטען אונטער דעם פראנט. דיכטער, מאהלער, מוזיקער קע־נען בלייבען הינטער דעם פראנט אבער דערפאר מוזען זיי טהאן איך מלחמה אר־בייט. דיכטער דארפען שרייבען פאטרי־אטישע ליעדער, מוזיקאנטען שפיעלען מלחמה מוזיק און מאהלער — מאהלען מלחמה מאפען און זא ווייטער.

אין דער מלחמה גופא דארף מען באטיר ליך שטרעבען צו טהאן וואס מעהר תרות דעם שונא. אלע מיטעלען זיינען גוט בע העכטיגט פאר די צוקונפטיגע ״גיהנום מלחמות״.

וואס איז דער תכלית פון דעם אי־דעאל?

סאשע פרעגט עס אליין און ענטפערט דערויף קורץ און אין וואָרט:

״פאטערלאנד״.

״גאט דארף אויסגעביטען — ווערען אויף פאטערלאנד — שרייבט ער ווייטער אין זיין בוך — אזא גאט איז יעדען פער־שטענדליך.״

ביי סאשע איז דאס פאטערלאנד דער־ביי ניט פערבונדען מיט קיינע מיסיאנס־אידעען. ער חלום׳ט ניט וועגען פער־שפרייטען פראנקרייך ממשלה איבער גאנצע ערד און וויל ניט נעהמען אונטערען שיץ פון פראנקרייך גייסט אנדערע פעל־קער אין לענדער, ווי עס חלום׳ען די מאן נערמאנער אדער די פאן סלאוויאנער, אאר איהם איז פאטערלאנד פשוט דאס איינגענע שטיק ערד, די איינגענע פארם, דאס איינגענע חוץ און אט דאס אלעס וואס איז אזוי פשוט און פערשטענדליך איז ביי סאשע זיין נייער גאט.

די אויסגעמאטערטע וועלט וואס קארטשעט זיך איצט אין יסורים וועט פון דעם נייעם פראנצויזישען נביא סעשע גע־ווים קיין נחת ניט שעפען. אזא ניהנום מארגען מיט זיין נייעם ניהנום גאט איז געוויס ניט ווערט קיין איינציגען טראפען בליוט.

א סך זיינען שארף ארויסגעטראטען גע־גען דעם נייעם נביא און ניט נאר מענשען וואס לעבען צוזאמען מיט סאשען אונטער דעם פראנט, נאר אויך אסך פון די וואס זיינען מקריב זייער בלוט אין די טרענט־שעס.

אן אפיציער פון פראנט שרייבט וועגען סאשעס בוך. אלע ווילען פערדעטהען פראנקרייך. מען חלום׳ט איצט פון אב־טהאן קינדער אין סאלדאטסקע מונדירונג מען וויל צווינגען די גרייען צו קינדלען לויט א בעפעהל מען וויל שאפען א נייע פראנקרייך אבער אזא פראנקרייך איז ניט פאר פראנצויזען, ניט אונז צוריק די ביז איצטיגע פראנקרייך.״

דעם אפיציר בריעף איז די אמת׳ע שטימע וועגען דעם ניהנום גאט. וואס טראגט זיך איצט פון פראנט די שטימע, וואס שרייט ארויס פון די נשמות וואס קעמפפען און בלוטיגען.

דערווייל דרעהט זיך סאשע ארום איינ־געהילט אין א מאנטעל פון א נביא. זיין בוך דרוקט זיך אין איין אויפלאגע נאך דער אנדערער און דער מלחמה פערשכור טער המון שלינגט זיין שרעקליכען גיפט אבער זיכער איז אז סאשעס שוידערהאפ טער ניהנום גאט איז די פינסטערסטע עבודה זרה וואס א מענשליכע פאנטאזיע האט ווען עס איז געקענט אויסטראכטען.

גענוג ביטער איז דער הינט נאר ווי א שפיעלכעל זעהט עס אויס אין ערגליך מיט סאשעס מארגען.

ניט וועגען אזא מארגען חלומט און לעכצט איצט די וועלט, און ניט נאך אזא נביא בענקט זי א סדום ועמורה גורל קען נאר א ניהנום נביא בעגייסטערען.

ניהנום נביא דאס איז דער פאסענדעם טער גאמען פאר סאשע.

פינסטער און שווער איז דער הינט און מיט אונגעדולד ווארט די וועלט אויף מארגען ״א מארגען אהן זארגען״.

די וועלט נייטיגט זיך איצט אין א טרייסט וואָרט, נאך קיינמאהל ניט וויא איצט. דו וועלט וואס באדט זיך אין בלוט און אין טרעהרען, זוכט א גוט ווארט פאר דער צוקונפט, א פערזיכערונג אז דיא קרבנות זיינען ניט געווען אומזיסט, און הערט זיך צו מיט אן איינגעהאלטענעם אטהעם צו יעדען ווארט וואס האט נאר א שייכות צום מארגען.

די אויגען פון דער וועלט זיינען איצט מעהר געווענדעט צו פראנקרייך. מען גלייבט אז דאס אמת׳ע שטארק ווארט וואס זאל ווירקען ווי א באלואם מוז דוקא פון דארט קומען. פראנקרייך איז דיא היים פון פריייען גייסט, פון שעהנע חלומות און פון ליבטיגע שטרעבונגען. פראנק־רייך בלוטיגט איצט, ווי קיין שום אנדער פאלק אין אייראפא און לייטערט זיך אין סורים. און איהר אומגליק האט זי כמעט פערהייליגט אין די אויגען פון דער וועלט. די וועלט האפט דעריביער אז ווען א נביא וועט זיך ווייזען וועט ער דוקא פון יענעם לאנד ערשיינען.

פאר דער לעצטער צייט האט זיך ווירק־ליך בעוויזען א נביא אין פראנקרייך וואס טרוימט פון דעם מארגען. ער איז הארט איצט זעהר אפפולער אין דאס פראנ־צויזישע פאלק שלוגנט מכשיר זיינע ווער־טער.

דער נייער נביא און העלד פון טאג איז דער בערהמטער שריפטשטעלער אלפאנס פאשע, און זיין בוך וועגען דעם מארגען ״גיהנום מלחמות״ איז פאר א קורצער צייט ארויס אין גאנצען עלף אויסלאגען.

זיין אידעאל איז, אז נאך דער מלחמה זאל גאנץ פראנקרייך פערוואנדעלט ווערען אין א לאנד פון מיליטאריזם. ער זיינגט אפען שבחים צו דייטשלאנד פאר איהר ארגאניזאציע, איהרע הכנות צו דער מלחמה און לויבט אפילו איהרע שרעק־ליכע מעטהאדען אין פיהרען דעם קאמפף פראנקרייך מוז דאס אלעס קאפירען און ניט נאר קאפירען, נאר אויבערשטייגען. גיליעב דעם מוז גאנץ פראנקרייך, תיכף נאך דער מלחמה בעדעקט ווערען מיט פאב ריקען פון כלי זיין. די מלחמה הוצאות דארפען פערנעהמען דעם הויפט פלאץ אין דעם בודזשעט פון דער מלוכה. אינזשע ניערען און טעכניקער מוזען ארבייטען כדי צו פערפאלקאמען די מלחמה ארבייט און בעמיקער — כדי צוגרייטען נייע שטיקענ־ליע שטאפען און אויפריים מאטעריאלען. עס מוזען געבויט ווערען איבעראל שפא־נעל נייע סטראטעגישע איזענבאהנען און די ארכיטעקטור פון די בנינים אין גאנצען לאנד מוז זיין אזא אז די בנינים זאלען זיין נעשיצט געגען לופט אטאקען. דאס גאנ־צע לאנד מוז פארשטעלען א גיגאנטישע פעסטונג. אלע מחשבות, ארבייט און כחות מוזען געווידמעט ווערען די מלחמה הכנות. דער אמת׳ער פארשטעהער פון דער נאציאן זאל זיין דער קריעגס מיניס־טער. —

סעשע וויל אז צו מיליטער דיענסט זאלען גענומען ווערען אלע אהן א שוב אויסנאהם, ווייל די איצטיגע מלחמה האט בעוויזען אז יעדער כח איז וויכטיג אויב מען וויים נאר ווי אזוי אויסצונוצען אויהם. עס מוז אויך איינגעפיהרט ווער־דען געצוואונגענע מיליטער דיענסט פאר פרויען, צו ארבייטען אונטער דעם פראנט. דיכטער, מאהלער, מוזיקער קע־נען בלייבען הינטער דעם פראנט אבער דערפאר מוזען זיי טהאן איך מלחמה אר־בייט. דיכטער דארפען שרייבען פאטרי־אטישע ליעדער, מוזיקאנטען שפיעלען

דער היינט און דער מארגען

פון א. בראהינסקי

מלחמה מוזיק און מאהלער — מאהלען מלחמה מאפען און זא ווייטער.

אין דער מלחמה גופא דארף מען באטיר ליך שטרעבען צו טהאן וואס מעהר תרות דעם שונא. אלע מיטעלען זיינען גוט בע העכטיגט פאר די צוקונפטיגע ״גיהנום מלחמות״.

וואס איז דער תכלית פון דעם אי־דעאל?

סאשע פרעגט עס אליין און ענטפערט דערויף קורץ און אין וואָרט:

״פאטערלאנד״.

״גאט דארף אויסגעביטען — ווערען אויף פאטערלאנד — שרייבט ער ווייטער אין זיין בוך — אזא גאט איז יעדען פער־שטענדליך.״

ביי סאשע איז דאס פאטערלאנד דער־ביי ניט פערבונדען מיט קיינע מיסיאנס־אידעען. ער חלום׳ט ניט וועגען פער־שפרייטען פראנקרייך ממשלה איבער גאנצע ערד און וויל ניט נעהמען אונטערען שיץ פון פראנקרייך גייסט אנדערע פעל־קער אין לענדער, ווי עס חלום׳ען די מאן נערמאנער אדער די פאן סלאוויאנער, אאר איהם איז פאטערלאנד פשוט דאס איינגענע שטיק ערד, די איינגענע פארם, דאס איינגענע חוץ און אט דאס אלעס וואס איז אזוי פשוט און פערשטענדליך איז ביי סאשע זיין נייער גאט.

די אויסגעמאטערטע וועלט וואס קארטשעט זיך איצט אין יסורים וועט פון דעם נייעם פראנצויזישען נביא סעשע גע־ווים קיין נחת ניט שעפען. אזא ניהנום מארגען מיט זיין נייעם ניהנום גאט איז געוויס ניט ווערט קיין איינציגען טראפען בליוט.

א סך זיינען שארף ארויסגעטראטען גע־גען דעם נייעם נביא און ניט נאר מענשען וואס לעבען צוזאמען מיט סאשען אונטער דעם פראנט, נאר אויך אסך פון די וואס זיינען מקריב זייער בלוט אין די טרענט־שעס.

אן אפיציער פון פראנט שרייבט וועגען סאשעס בוך. אלע ווילען פערדעטהען פראנקרייך. מען חלום׳ט איצט פון אב־טהאן קינדער אין סאלדאטסקע מונדירונג מען וויל צווינגען די גרייען צו קינדלען לויט א בעפעהל מען וויל שאפען א נייע פראנקרייך אבער אזא פראנקרייך איז ניט פאר פראנצויזען, ניט אונז צוריק די ביז איצטיגע פראנקרייך.״

דעם אפיציר בריעף איז די אמת׳ע שטימע וועגען דעם ניהנום גאט. וואס טראגט זיך איצט פון פראנט די שטימע, וואס שרייט ארויס פון די נשמות וואס קעמפפען און בלוטיגען.

דערווייל דרעהט זיך סאשע ארום איינ־געהילט אין א מאנטעל פון א נביא. זיין בוך דרוקט זיך אין איין אויפלאגע נאך דער אנדערער און דער מלחמה פערשכור טער המון שלינגט זיין שרעקליכען גיפט אבער זיכער איז אז סאשעס שוידערהאפ טער ניהנום גאט איז די פינסטערסטע עבודה זרה וואס א מענשליכע פאנטאזיע האט ווען עס איז געקענט אויסטראכטען.

גענוג ביטער איז דער הינט נאר ווי א שפיעלכעל זעהט עס אויס אין ערגליך מיט סאשעס מארגען.

ניט וועגען אזא מארגען חלומט און לעכצט איצט די וועלט, און ניט נאך אזא נביא בענקט זי א סדום ועמורה גורל קען נאר א ניהנום נביא בעגייסטערען.

ניהנום נביא דאס איז דער פאסענדעם טער גאמען פאר סאשע.

וואס הערט זיך אין האמילטאן

פון אונזער האמילטאנער קארעספאנדענט

יחנה ל. שעכטער.

די נאציאנאלע ארגאניזאציעס פון האמילטאן וואס האבען אראנזשירט דעם לעקטשור פאר דר. בן ציון מאסענזאהן האבען ניט וואס חרטה צו האבען מיט זייער אונטערנעהמונג.

די ארבייט האט זיך געקרוינט מיט אן ערפאלג.

נאך קיין מאהל אין האמילטאן זיינען געהערט געווארען אזעלכע ערנסטע ווער־טער, ווערטער וואס האבען געמאכט אויפשווידערען אלע אנוועזענדע, ביים שילדערען די לאגע פון די פאלעסטינער אידען. ווערטער, וואס זיינען בעגלייט געווארען מיט א דורכדרינגענען בליק צו יעדען אנוועזענדען בעזונדער. עס האט זיך אויסגעראכט יעדען אויגעס אין האל, דאס דער רעדנער רעדט בלויז צו איהם. ניט לאנגזאם ציהענד אדער געצעהלט זיי נען די ווערטער פון דר. מאסענזאהן׳ס ליפען ארויס, פליסענד שטרעגג און בעפעה לענד זיינען זיינע ווערטער געווען. משלים מעשות וויטצען זיינען ניט נוטיג געווען צו האלטען די צוהערער פעראינטערעסירט אין זיין רעדען. יעדער מאן און פרוי וואס האבען זיך געפונען אין האל זיינען גע־זעסען ווי צו געשמייעדט צו זייערע פלעצער אין ניט אהרונטערגעגומען די אויגען פון דעם רעדנער. אפילו די ווייסע חברה, די יונגע באיעס וואס האבען זיך ארויס גענגעבען אין האל געגען דעם ווילען פון דעם רעדנער. אויך זיי, די באיעס וואס שטערען אימער די רוהיגקייט אין א עפענטליכען פלאץ וואו זיי געפינען זיך, אויך זיי זיינען דאס מאל געזעסען שטיל, מיט העסעפעקט צום רעדנער, א דאנק זיין מאיעסטעטישער פיגור.

ווי געזאגט. דר. מאסענזאהן רעדט ניט לאנגזאם, אדער נאכדענקעדיג. זיינע ווערטער ווערען ארויסגערעדט שארף, דייטליך און צימליך שנעל. טראצדעם פערגעסט אבער אויך ניט דער רעדנער צו פארשען מיט זיינע בליקען אימעצען וואס האט זיך פערגלוסט צו כאפען א דרעמעל. און אז מען זוכט געפינט מען. דר. מאסענ־זאהן האט ווירקליך בעמערקט א אידען וואס אז זיך בעגלייט מיט א ווינקעלע אין א ווינקעלע אין א גרויסער ער־פאלג.

דער רייכערער קלאס אידען זיינען צום מיטינג ניט געקומען. עס האט דעם טאג ״עהר גערעגענט געווען נאס, און ווער איז נאך אזוי פול ווי די רייכע, און אפשר האבען זיי געקראגען א טיפ, אז מען וועט מאכען א קאלעקשאן פיר דעם עמיגרד־ישעגסי פאנד, וואס די אורזאכע זאל ניט זיין, זיי, וואס האבען אין מעגען געבען געלד, זיינען ניט געקומען. ארבייטער, און פערלער. קליינע סאמע קיפערס, זיי האבען אנגעפילט דעם האל, זיי האבען פון האט דאס גייסטיגע פערגעניגען צו הערען דר. מאסענזאהן, און אויך זיי האבען גע־שאפען אין עטליכע מינוטען די סומע פון איבער פיער הונדערט דאלאר, אסומע וואס איז נאך קיין מאל ניט געשאפען גע־ווארען ביי א מיטינג. אין האמילטאן, אפילו ניט ביי דעם נ. סאקאלאוו מיטינג ווען עס זיינען געווען איבער 700 אידען און ביי 100 קריסטען אין האל, וועגען הענדריעצט זיינען געווען הונדערט און פונ־ציג מענער. און ביי דיזי הונדערט פרויען.

עס איז ווערטה צו בעמערקען דאס דעם אפיעל פאנד פאנד האט געמאכט אלדער־מאן זינגער פון טאראנטא, וואס איז־לע קומען הערען דר. בן ציון נאכאמאל רע־דען. אויך מר. ב. סטאמן (טאראנטא) קומט קרעדיט פאר זיין מיט הילפע ספע־ציעל צו שאפען די סומע פון פופציג דא־לא רואס האט געפעהלט צו 4 הונדערט און וואס האט דערנאך איבערגעשטיגען דעם ציפער 400.

פאלקס פערבאנד טהעטיגקייט

דער הינער פאלקס פערבאנד האט געה־מענדיג אין אבעטראכט, דאס די לאגע פון די מלחמה קרבנות ווערט וואס אמאל ערנער און געלד אין נייטיג פיעהרער, פיעל מעהר וויפיעל עס ווערט געשיקט האט בעשלאסען צו שאפען 2 טויזענד דא־לאר דיזען ווינטער פיר דיזען צוועק. ניט ארויסרעכענענדיג די וועבעטליכע מאלעק־שאפט. צו דיזען צוועק אראנזשירט דער הינער פאלקס פערבאנד א באזאר אין וועל־בען פון נעהמען אנטהייל אלע אידען פון האמילטאן (א חוץ די דייטשען), אקאביטש פון 30 פרויען און מענער איז בעשטימט געווארען צו האבען דיר אויפזיכט. איבער דיעזער אונטערנעהמונג. לויט די בע־גייסטערונג וואס הערשט אין שטארט צו דיעזער אונטערנעהמונג ווערט מיט זיר בערהייט ערוואר טעט א גרויסער ערפאלג.

דאס לאנג ערוואר טעט איז געשעהען, און געשעהען איז עס אין א מאבע עפ־טבת, אהן צערעמאניעס און אהן געפיר־דער, שטיל מיט אן ארגנטערגעלאזטען לאפ, אזוי ווי געהענדיג צו א לויה. איז דער שמש פון האנטער סטריט שוהל צו־נעגאנגען מיט א שליסעל צו א טהיר און — פערשלאסען. פערשלאסען א טהיר וואס בעלאנגט צו דער בית חטבילה. און שבת, זונטאג, וואס עס האט זיך אבגע־טהאן אי׳ן שוהל, אין שטארט, אין יעדען הויז, פרעגט שוין ניט. מען האט געשטורעמט די טיהר מען האט זיך אלא גיזירט ניט צו לאזען לייענען די תורה סיי דען מען וועט צוריק רופען דעם בשעלוס און עפענען די טיהר. עס האט ניט גע־האלפען דאס שריען ״פתחו לי״ פערשלא־סען, פערדריגעלט איז די טיהר, און האל־מילטאן איז דערווייל געבליבען אהן א מקוה . . .

פרומע אידען האבען א צירקולאר ארויס געלאזען, געווארענט די אידישע בעפעל־קערונג וועגען״ דעם אונטערגאנג פון אר־טהאדאקסישען יודענטהום ר״ל. געבעטען צו קומען צום מיטינג העלפען בויען א בית הטבילה און דערמיט אכהיטען דיא טהרת המשפחה. זיי זיינען געקומען, א 35 אידען מענער און א 35 פרויען, און מען האט געמיט און גערעדען זיך און זיין דער ״עמיט״ ביז צוועלף א זיינער ביי־נאכט און עס איז געבליבען — פערשלא־סען, דער מיטינג מיט דער מקוה.

ד׳ פערקלענערונג פון אויסנאכען

די מלמה האט געהעבערט די קאס־טען פון לעבענס מיטעל. די הויז־פרוי מוז דארום זעהען דאס איהר געלד זאל געהען ווייטער. נוצענדיג א טעע, ווי דער ראזן, וועלכע בא־שטעהט מעהרסטען טהייל פון אסס־אם־״אינדישע טעען״ קאן זי בעדייר־טענד דערציערען איהר טעע ביילאם. די רייכע אינדישע שטארקייט פא־דערט וועניגער טעע אין טשייניק.

אין פערזיעגעלטע פעקלעך בלויז. פראביר זי.

REDROSE TEA
REDROSE TEA "is good tea"

ב. ראם ענד קאמפ.

עטאבלירט 1880 — טעל. איסט 193

די בעסטע ליסערס, ביער און ווין האלסייל און ריטייל מיט די בילינסטע פרייזען פון מען בעקומען ביי

ב. ראם און קאמפאני

289 סט. דאמיניק סטריט

קאנטרי אהדערס פינקטליך בעזארגט. שרייבט נאך א פרייז ליסט צו ב. ראם און קאמפ. סנט. דאמיניק סטר. מאנטרעאל קענעדע אגענטען פאר דער בראונזוויל פרוכט דיסטילערי קא. ברוקלין נייו יארק.

KARAVAN
TURKISH CIGARETTES
10 for 10¢
PLAIN, CORK & GOLD TIPS

פיער אין דזשיין

(נאָוועלע פון גיו דע מאָפּאַסאַן)

איבערזעצט פון פ. בורסקי

ערשטעס קאַפּיטעל.

איבערראַשענדע נייעס.

„אַה!" האָט אויסגעשריען מוסיע ראָלנאַד נאָך אַ פערטעל שטונדע פון שטיל שווייגען, דורך וועלכער צייט ער איז געבליבען שטיל, זיינע אויגען קוקענ־דיג אויפ'ן וואַסער, און פון צייט צו צייט אויפהויבענדיג דאָס שטריקעל צו זעהען אויב זי האָט זיך ניט אַראָפּגעלאָזען אין וואַסער.

מאַדאַם ראָלאַנד איז געזעסען ביים זייט פון מאַדאַם ראַזעמילי, וועמען מען האָט איינגעלאַדען צו דער אונטער־האַלטונג, נור כדי איהר מאַנ'ס אויס־געשריי האָט מאַדאַם ראָלאַנד אָפּגע־הערט איהר קאָפּ צו איהם, זאָגענדיג:

„נו, וואָס איז, דזשעראַם?"

ער האָט געענטפערט:

„פון בייטאָג אָן האָב איך גאָר ניט געכאַפּט. מען דאַרף קיינמאָל ניט געהן באַפּען כיים פרויען; זיי קומען אַלע מאָל צו שפּעט".

זיינע צוויי זיהן, פיער און דזשיין האָבען אָנגעפאַנגען צו לאַכען אין זעל־בען מאָמענט, און דזשיין האָט געענטפערט:

„דו ביזט ניט זעהר נאָלאַנט צו אונ־זער גאַסט, פּאַפּאַ".

מוסיע ראָלאַנד איז געוואָרען צו־כיישט און האָט זיך ענטשולדיגט.

„ענטשולדיגט, מאַדאַם ראַזעמילי, אָבער איך קען ניט העלפען. איך לאַך איין פרויען, ווייל איך גלייך זייער גע־זעלשאַפט, אָבער אַזוי שנעל ווי איך גע־פון זיך אויפ'ן וואַסער, קלעטער איך וועגען איין זאַך ניט אויסער די פיש".

מאַלאַנד ראָלאַנד האָט שוין יעצט אין גאַנצען ערואַכט, און האָט גע־קוקט בייט אויפ'ן ים. זי האָט אַרויס־געמורמעלט:

„דאָך, האָסטו געהאַט אַנטען „ספּאָרט".

איהר מאַן האָט געשאָקעלט מיט'ן קאָפּ זייערענדיג אַ צופרידענעם בליק אויפ'ן קוויט מיט פיש וואָס די דריי מע־נער האָבען געכאַפּט, זאָגענדיג:

„אַה, טאַקע פרישע פיש", און דאַן פאַרגעוועגט:

„וויפיעל האָסטו געכאַפּט דאָקטאָר?"

דער עלטערער זוהן, פיער, אַ יונגער מאַן פון דרייסיג, מיט אַ שוואַרצער באָרד, אָבער אָהן וואָנצעס, האָט גע־ענטפערט:

„ניט פיעל, דריי אָדער פיער".

דער פאָטער האָט זיך געוועגדעט צום אינגערען זוהן:

„און דו, דזשיין?"

דזשיין, אַ הויכער יונג, מיט אַ פו־לער באָרד, און פיעל אינגער פון זיין ברודער, האָט געזאָגט מיט אַ שמייכעל:

„דאָס זעלבע וואָס פיער, אָדער פינף".

זיי פלעגען איהם אימער זאָגען דעם זעלבען ליגען פון וועלכעס דער אַלטער האָט זיך שטאַרק אַמוזירט.

דער אַלטער האָט זיך אָפּגערופען.

„איך וועל מעהר קיינמאָל ניט פאַה־רען מעהר באַפּען קיין פיש, בייטאָג, נאָך צעהן אויינער איז שוין אַלעס פערביי. די פיש רוהען זיך אָפּ אין דער זון, און געה טהו זיי עפּעס".

דער גוטער אַלטער האָט געקוקט אויפ'ן ים, מיט צופריעדענעם בליק פון אַן אייגענטהימער.

ער איז געווען איבעליר אין פאַרזין, אָבער ער האָט געהאַט אַ מעקרווירדיגע לייזענשאַפט פאַר ים־פאַהרען און פיש כאַפּען, און אַזוי שנעל ווי ער האָט גע־האַט אביסעל געלד, האָט ער פערלאָ־זען פאַריז און איז אויעך נאָך האָווער, וואו ער האָט געקויפט אַ שיפעל און האָט אָנגעפאַנגען אַרום פאַהרען. זיינע צוויי זוהן פיער און דזשיין זיינען פערבליבען אין פאַריז אום פאַרטצוזעצען זייערע שטודיען, און אין וואַקאַציע צייט פלעגען זיי קומען אַהער און אויך זיך אַמוזירען.

דער עלטערער זוהן, פיער, פיהל איהר פיער, פערלאַזענדיג די אויניווערזיטעט האָט געהאַט אויפגענומען אַ פערשיעדענע פּראָפעסיאָנען. ער האָט געפּרובירט אַ האַלבען רוצענד, אייגנ־נאָך דעם אָנדערען, און ווערענדיג שנעל מייער, פלעגט ער אָנפאַנגען זוכען נייעסען אַ ענדליך האָט ער בעשלאָסען, פאַר מעדיצין, און ער האָט זיך צו דעם גע־נומען אזוי פלייסיג אַז ער האָט גאָר אין נכען געקראָגען זיין דאָקטאָר דיפּלאָם, ער איז געווען אינטעליגענט און פול מיט פיזיאָלאָגישע אידעען.

דזשיין, אַזוי שעהן ווי פיער, איז געווען שוואַרץ, אַז פונקט ווי זיין ברו־דער האָט געהאַט אַן אויפרעגענדע נאַטור, אַזוי איז ער געווען פאַלכלוטיג, געדולד־דיג אַזוי ווי זיין ברודער איז געווען אַ צולהבעים'ניק. האָט שטודירט אַרויף קאַטור, און האָט געקראָגען זיין דיפּלאָם צו דער עלטער צייט וואָס זיין ברודער פיער האָט געקראָגען זיין דאָקטאָר דיפּ־לאָם. געעט האָבען ביידע געהאַט וואָקאַ־ציע ווי זייער פאַמיליע, אין ביידע האָ־בען אָפּגעמאַכט ביי זיך צו עטאַבלירען אין האַווער, אויב זיי וועלען נור זיין ערפאָלגרייך.

אָבער עס מאַכט זיך אַמאָל אַז צוויי שען ברידער און שוועסטער וואַקסט אויס אַ מין אייפערזיכט, וועגן איינער איז גליקליכער פון אַנדערען, און דאָ איז אויך געווען אַזוי. די ברידער זיינען גע־ווען פיינדליך געשטימט איינער געגען אַנדערען. זיי האָבען זיך כאַקע גלייבט. אָבער זיי האָבען שפּאַנירט איינער דעם אַנדערען. פיער, וועלכער איז געווען פינף יאָהר אַלט ווען דזשיין איז געבוי־רען געוואָרען, האָט בעטראַכט זיין ברו־דער ווי אַ היר, ווייל ער איז פּלוצלינג ערשיענען ביי פאָטער און מוטען, וועל־כע האָבען איהם געליעבט.

דזשין איז פון קינדוויי אויף געווען אַ געמייש פיעל פון גוטסקייט, עדעלקייט, און פיער איז מיעד געוואָרען הערענדיג אימער ווי כמן לויבט זיין ברודער, גוייל ביי איהם האָט אויסגעוויזען זיין ברו־דער'ס גוטסקייט — נאַרישקייט, זיין עדעלקייט — בלינדקייט. זיינע עלטערען, גוטע מענשען, וועלכע האָבען געטרוימט עדעלקייט — בלינדקיט, זיינע עלטערען, נהאַסטע שטעלעס, האָבען איהם אויס־גערעדט פאַר זיינע אידעען, זיין ענטהו־זיאַזם פאַר העכערע זאַכען.

ווע ער איז שוין געוואָרען אַ מאַן פלעגען זיי איהם מעהר ניט זאָגען:

„קוק אויף דזשין, און פאָלג נאָך זיין ביישפּיעל", נור ווען ער פלעגט נור הערען: „דזשין האָט דאָס געטהאָן, דזשין האָט אַזוי געטהאָן". האָט ער גאַנץ קלאָהר פערשטאַנען די בעהאַלטענע מיי־נונג פון דיעזע ווערטער און וואָס מען מיינט.

זייער גוטער, אַ גוטע הויז־פרוי, סענטימענטאַל, פלעגט זוכען איבערצו־בעטען דן צוגוט ברודער וועלכע פלעגען זיך יעדען טאָג קריעגען איבער נאַרישקיי־טען. דורך'ן ווינטער, ווען איהרע זהן האָבען געהאַלטען ביים ענדיגען זייערע שטודיען, האָט זי זיך בעקאָנט מיט אַ שכנה, מאַדאַם ראַזעמילי, אַן אלמנה פון אַ שיפס קאַפּיטאַן, וועלכער איז מיט צוויי יאָהר צוריק געשטאָרבען אויפ'ן ים. זי איז נאָך געווען גאַנץ יונג, דריי און צוואַנציג יאָהר, אַ פרוי וואָס האָט גע־קענט דעם לעבען דורך אינסטינקט, ווי אַ ווילדעס טהיער, אַזוי ווי זי וואָלט גע־זעהען און דורכגעלעבט אַלע פאַסירונגען. זי האָט געהאַט אַ טבע צו קומען אַלע אויענד מיט איהר שטיקערייען אַרבייט צו שמועסען מיט די שכנים, וועלכע האָבען איהר אימער געלאָבט צו אַ געלעזענע טעע...

מוסיע ראָלאַנד, וועלכער איז געווען פערליעבט אין מאַטראָזען־לעבען, האָט זיך כיי איהר פונאַנדערגעפרעגט וועגען איהר פערשפּאַרבענעם מאַן דעם קאַפּיטאַן, און זי האָט דערצעהלט פון איהם, פון זיי־נע רייזען, ווי אַ פרוי וואָס גיט זיך אונ־טער צום שיקזאַל, וועלכע לעבט דאָס לע בען און רעספּעקטירט דעם טויט.

די זהן, קומענדיג אהיים, און גע־פינענדיג אַז הויז דיעזע שעהנע אַלמנה, האָבען באַלד אָנגעפאַנגען שענקען איהר אויפמערקזאַמקייט, אָט אַזוי אום צופרי־עדענשטעלען איהר, ווי לאַנקווירען איי־נער מיט'ן אַנדערען.

זייער מוטער, מיט איהר געזונדע פערשטאַנד, האָט נעהאָפט אַז איינער פון זיי וועט איהר בעזיצען, ווייל די יונגע אלמנה איז געווען רייך, אָבער זי האָט ניט געוואָלט אַז דער אַנדערער ברודער זאָל זיך פיהלען נעגלעכען.

מאַדאַם ראַזעמילי איז געווען אַ בלאָנ־דינקע מיט בלויע אויגען, מיט אַ קאָפּ פּראָכטפאָלע האָר, עס האָט אויסגעוויזען, אַז זי וויל בעסער דזשין, ווייל זי האָט געגליכען זיין כאַראַקטער. זי האָט עס אָבער ניט אַרויסגעצייגט נור דורך איהר בליק און שטימע, און ווייל זי פלעגט צייטענווייז אָנגעהמען זיין ראַטה. עס האָט אויסגעוויזען אַז זי האַלט אַז דזשיינ'ס מיינונג וועט שטימען מיט איהרער, און פיער וועט מיט איהר קיינמאָל ניט שטי־מען, ווען זי פלעגט רעדען פון דעם דאָק־טאָר'ס פאָלימיישע אידעען, קונסט אדער פילאָזאָפיע, אָדער מאָראַל, פלעגט זי אימער זאָגען:

„אייערע נאַרישקייטען". דאַן פלעגט ער אויף איהר קוקען, מיט אַ קאַלטען בליק פון אַ ריכטער, וועלכער גרייט צו אַ בע־שולדיגונגס אקט געגען אַלע פרויען, אַרי־מע בעשעפענישען.

איידער זיינע זהן האָבען זיך צו־ריק געקעהרט, האָט מוסיע ראָלאַנד קיינ־מאָל איהר ניט געלאָדען צו כאַפּען פיש; ער פלעגט אויף קיינמאָל זיין פרוי ניט מיטנעהמען, ווייל ער פלעגט גלייכען אַרויספאָהרען גלייך מיט'ן טאָג מיט קאַ־פּיטאַן ביזואַר, מיט וועמען ער האָט זיך בעפריינדעט, און דער אַלטער מאַטראָז, פאַאַגרים, וועלכער האָט געהאַט דאָס שיפעל.

אין אַ געוויסען אָוועגד, מיט אַ וואָך צוריק, האָט מאַדאַם ראַזעמילי, וועלכע האָט ביי זיי געגעסען מיטאָג בעטערקט: „פיש כאַפּען מוז זיין אַמוזאַנט. ניט אַזוי?" און דער צוריק געצויגענער יובע־ליר, געשמייכעלט פון איהרע רייד, האָט אויסגעשריען:

„ווילט איהר פאָהרען מיט אונז"

„אַה, יע".

„קומענדען דינסטאָג?"

„יע, דינסטאָג."

„האָט איהר קוראַזש אַרויסצופאָה־רען פינף אַזהר פריה מאָרגען?"

„אַה, ניין, געוויס ניט". האָט זי אויסגעשריען פערוואונדערט.

ער איז געווען ענטשוישט און האָט אָנגעפאַנגען צווייפלען אין איהר ערנסטקייט. פון דעסטוועגען האָט ער גע־זאָגט:

„וואָס פאַר אַ שטענדע קענט איהר קומען?"

„ניין אַ זיינער".

„ניט פריהער"

„ניין. ניט פריהער, דאָס איז אויך צו פריה".

(פאַרזעצונג פאָלגט.)

פון דער אַלטער וועלט

דייטשען פערמאַכען אידיש טהעאַטער אין וואַרשוי

לאָנדאָן. — די דייטשע בעאַמטע אין וואַרשוי האָבען פערבאָטען אידיש טהע־אַטער אין דער פוילישער הויפּט־שטאָדט און אַלע אידישע טהעאַטערע זיינען צו־געשלאָסען געוואָרען.

מאיר קרינסקי בעריהמטער פעדאַגאָג געשטאָרבען

לאָנדאָן. — פון וואַרשוי איז אָנגעקו־מען די טרויעריגע נייעס אַז דער בעריהמ־טער אידישער פעדאַגאָג מאיר קרינסקי, איז געשטאָרבען, ער איז דער מחבר פון פיעלע לעהר ביכער און האָט אַ סך געשריי־בען וועגען אידישע מאָדערנע ערציהונג.

קיעוועער אידען בעטען הילף.

לאָנדאָן. — די אידישע הילפס קאָמ־טע אין קיעוו האָט געדעפענטליכט אַ אפּעל פאַר באַלדיגע הילף, ווייל די קאָמי־טע וואָס שטייט פון 92 טויזענד אידישע פליכטלינגע, צווישען זיי 5 טויזענד פון גאַליציען, האָט ניט קיינע מיטעלען ווייטער אָנצוגעהן מיט דער אַרבייט.

הילף פאַר די אידישע קריעגס־עפאַנגענע.

פאַריז. — דער צענטראַל־קאָמיטעט פון דער אידישער „אַליאַנס" האָט אויך אַ מיטינג אין פאַריז בעשלאָסען צו שאַפען אַ מאַנאַטליכע סטיפענדיע פון 14 הונ־דערט פראַנק לטובת די אידישע־רוסישע אַלדאַטען וואָס געפינען זיך אַלס קריעגס־געפאַנגענע אין דייטשלאַנד.

אידען אויף דער וואַרשאָווער אוניווערזיטעט

לאָנדאָן. —

לויט אַ ידיעה אין „נאַפּשוד" זענען אויף דער אַלגעמיינער צאָהל פון 1039 שטודענטען אויף דער וואַרשאָווער אוניי־ווערזיטעט פאַרהאַן 727 אידען, 50 פּראָצענט, אויף דער מעדיזינישער אָ־טיילונג מאַכען די אידען אויס אַפילו 70 פּראָצענט, פון די 527 אידישע סטודע־טען האָבען 355 353 געזאָלט אָנגעבען די פוילישע שפּראַך אַלס מיטערשפּראַך 114 די אידישע, 56 די העברעאישע, 2 די דייטשע און 2 די רוסישע.

א „מזרחי": פעראיין אין וואַרשאַ.

אין וואַרשאַ איז לעצטענס נעגרינ־דעט געוואָרען אַ „מזרחי"־פעראַראַיין, אָבער 500 מאַן זיינען געווען פערזאַמעלט, פערזיצענדיג פון די וואַר־שאַווער ציוניסטען האָט געעפענט די פע־זאַמלונג מיט אַ וואָרעמער רעדע, בעטאָ־נענדיג אַז די אַרבייט פון די רעליגיעזע ציוניסטען וועט שפּיעלען אַ בעדייטענדע־ראָלע אין דער נאַנצער ציוניסטישער בע־וועגונג אין פוילען. דער בעוואַהסטער רע־נער און „יעריפּטשטעלער" ה' ניסינבוים, האָט אויף העהאַלטען אַ ענטהוזיאַסטיש־רעדע, ער האָט געשילדערט די לאַגע פון די אידען אין די איבעריגע לענדער, עס האָבען אויף געגעבען פיעלע אַנדערע אין דעם נאָמען פון פיעלע ציוניסטישע פע־איינען.

די „מזרחי" פעראיינען פערמאָגען שוין איינינע הונדערט מיטגליעדער.

א רעזאָלוציע פון אידישע האַנדעלס־אָנגעשטעלטע וועגען שבת און יום־טוב רוה.

אויף אַ בעזונדערער פערזאַמלונג פון אידישע האַנדעלס־אָנגעשטעלטע אין לאָדז איז נאָך לאַנגע וגוחים אָנגענומען געוואָרען אַ אַלגעמיינע רעזאָלוציע. די פע־זאַמלונג געפינט איין, אַז דאָס געזעץ דאַרף גאַראַנטירען דעם האַנדעלס־אָנ־געשטעלטען דאָס רעכט צו רוהען אין דעם יום־טוב פון זיין נאַנצע. אידישע האַנ־דעלסאָנגעשטעלטע דאַרפען אַלזאָ בעקו־מען שבת און יום־טוב־רוה.

רומעניען מאַכט אידען גוואַלדיגע הכטחות

לאָנדאָן. — היא פאַריזער אידיש־פּראָגראַמיזישע ציוטונג „רענעיסאַנס זשורנאַל" דרוקט אַן אינטערוויו מיט'ן רומע נישען אַמבאַסאַדאָר אין פאַריז. וועלכער זאָל האָבען ערקלעהרט. וואָס די אידען אין רומעניען האָבען צו ערוואַרטען פון דער יעצטיגער מלחמה.

לויט דעזען אינטערוויו וועלען דיא אידען, וואָס געפינען זיך יעצט אויפ'ן שלאַכטפעלד, קריעגען רעכטע. בעזאָנ־דערס דיא אידישע סאָלדאַטען וואָס האָ־בען זיך אויסגעצייכענט אין דער מלחמה רומעניען וועט אויך טהאָן אַ ספּעציעלע טובה דיא אידען פון דיא טעריטאָריעס וואָס זי האָבען צו פערגעהמען, און זיא וועט פון זיי ניט אַוועקנעהמען דיא רעכטע וואָס זיי נעניסען יעצט.

אויף מעהר, האָט דער אַמבאַסאַדאָר ערקלעהרט, דאַרף מען זיך ניט ריכטען, רומעניען קען פּשוט מעהר קיין קאָנצע־סיעס ניט געבען.

מענדעל ביילים וויעדער אין נויטה

לאָנדאָן, — דיא „יעוועריעסקיא זשיזן" פון פעטראַגראַד מעלדעט. אַז דער אידישער מאַרטירער מענדעל ביי־ליס געפינט זיך נאָך אין יפו און ער ליידעט גרויס נויטה.

אידישע הייזער אין מאַרגאַריצע, פערניכטעט.

לאָנדאָן. — די „רוסקאיע סלאָוואַ" מעלדעט, אַז וועגן די אידען פון מאַרגאַ־ריצע, פּאָליער גובערניע, האָבען זיך צוריקגעקעהרט אהיים, פון וואַנען זיי זיי־נען געווען פערטרעפענען אַ לאַנגע צייט, האָבען זיי געפונען אַלע זייערע הייזער פערניכטעט און צושטערט און פערניכ־טעט. די בתי־מדרשים אַז די תלמוד תורה זיינען פערוואַנדעלט אין אַ באַרג אַש.

אידישע פּאָליציי אין פּוילען.

— די וואַרשעווער אידישע געמיינ־דע האָט דערלאַנגט אַ פּעטיציע צום גענע־ראַל גובערנאַטאָר בעזעלער, בעטענדיג, אַז דער זאָל בעשטימען עטליכע פּאָליציי־בעאַמטע, ווייל די ביז איצטיגע פּאָליי־ציי אַנגעשטעלטע קענען ניט פערשטעהן קיין אידיש, און זיינען אַנטיסעמיטיש גע־שטימט. דערווייל געפינט זיך בלויז איין אַן דעם גובערנאַטאָרען־ראַטה, און דאָס איז — דער בעוואוסטער רייכסטאָג־דיע פּוטאַט דר. האַאַז.

ארבייטער קאָמיטע אין לאָנדאָן געהט אונ־ער

לאָנדאָן. — דיא אידישע ארבייטער העליעף קאָמיטע דא אין לאָנד האָט אויס געהערט צו עקזיסטירען.

דיא אָרגאַנאַע איז ווייל דיא רעגיע־רונג האָט ניט געוואָלט רעדזשיסטרירען דיא קאָמיטע, צוליעב דעם וואָס זי האָט געוואָלט געלד פאַר דיא אידישע מלחמה ליידענדע פון אַלע לענדער, דאָס חייסט אויך פאַר דיא אידען פון דיא לענדער, מיט וועלכע ענגלאַנד איז אין קריעג.

קיעוועער אידען בעטען חכשר צו נוצען קאַראַבקע געלד פאַר אידישע אנשטאַלטען

לאָנדאָן. — אַ אידישע דעפּוטאַציע אין קיעוו האָט זיך געוועגדעט צום גובערנאַ־טאָר אינגאַנטיעוו, אַז ער זאָל ערלויבען נעה מען הונדערט טויזענד רובל פון דיא פער בליבענע פּוליש קאַראַבקע געלדער פאַר אידישע צוועקען.

דיא דעפּוטאַציע האָט געבעטען דאָס געלד אויף אייסהאַלטען דיא אידישע אַנ־שטאַלטען, וועלכע געפינען זיך אין אַ שלעכטען פינאַנציעלען צושטאַנד.

דער גובערנאַטאָר בעציהט זיך גאַנץ פריינדליך צו דער ביטע, און עס איז גאַנץ מעגליך, אַז קיעוועער אידען וועלען קריעגען דיא פערלאַנגטע סומע.

פּעטראָגראַדער אידען וועלען בעטען פאַר העברעאיש אַן אידיש.

לאָנדאָן. — אין דער אידישער קהילה אין פעטראָגראַד געהט יעצט אַן אַ שטאַר־קע בעוועגונג אויסצואווירקען ביים מי־ניסטער פון אינערען פּראָטאָפּאָפּאָוו אַז ער זאָל ערלויבען דרוקען אין נאַנצען לאַנד ביכער און צייטונגען אין העברעאיש אַן אידיש.

זייט די מלחמה האָט אָנגעפאַנגען איז פערבאָטען אין רוסלאַנד צו דרוקען וואָס עס איז אין העברעאיש אַן אידיש.

אידישע קונסט חצים אַן אַלטע אַנטיקען פון קריעגס ראַיאָן.

די עקספּעדיציע, וואָס די אידישע היסטאָרישע־עטנאָגראַפישע געזעלשאַפט אין פעטראָגראַד האָט אַרויסגעשיקט אַ ריגעס יאָהר אין די אידישע שטעדט, וואָס געפינען זיך אין קריעגס־געביעט, מיט'ן צוועק צוזאַמצוזאַמלען און איבערצו־טראַנספּאָרטירען די אידישע קונסטזאַכען און ווערטפולע אַנטיקען, האָט איצט אַב געגעבען אַ בעריכט וועגען טעטיגקייט אין דער אומגעגענד פון מינסק.

פון דעם בעריכט זעהט מען, אַז אין אַ נאַנצער רייהע שטעדט אין די עקספּע־דיציע געמיינען צו שפּעט, און אַ גרויסע צאָהל ספרי תורות און קונסט־זאַכען זע נען פאַלשטענדיג פערניכטעט געוואָרען בישעת די שלאַכטען אַרער עוואַקוציעס, דאָס רוב קהלות האָבען געבעטען די עקס־פּעדיציע נישט צו בעגרענעצען איהר טהע־טיגקייט בלויז אויף אַנטיקען און היסטאָ־רישע ווערטזאַכען, נאָר אויך צו ראַטע־ווען די ספרי תורות און ביבליאָטעקען פון די שולען און מעהרערע קהלות זענען זיי אָבער דאָך נאָך רעכטעיטיג געקומען און אַנגעשיקט די נעראַטעוועטע טהייערע תפּצים קיין פעטראָגראַד, וואו זיי ווערען אַבגעהיט אין בעזונדערע צימערן, וואָס די פעטראָגראַדער קהלה האָט גענעבען צו דעם צוועק.

אין דער שפּיז פון דער עקספּעדיציע שטעהען דער פערטרעטער פון דער גע זעל שאַפט ה' רובשטיין און דער שריפטשטע לער ראַאַפּאָרט (אַנ—סקי). אויך האָט די עקספּעדיציע אָביבערגעפיהרט קיין פעט ראָגראַד די גרויסע ביבליאָטעק פון די אַל טע בעריהמטע ישיבות וואַלאַזשין און מיר און די קינסטלערישע גלעריקודיש פון דער אַלטער קהלה לוצק, פון דעם „קאַבריגער בית המדרש" אין בריסק, אויף איינינע טהייערע פּרייזאַטע ביבליאָטעקען פון רבנים און פּרייזאַט־געלעהרטע.

יום-כפּור נדרים פאַר די מלחמה קרבנות

געזאַמעלט אין קאַנגריגיישאַן „שאַרית ישראל" אנשי לידא, דורכ'ן אַפּיעל פון זייער פּרעזידענט מר. גבריאל קלינג.

צו 2 דאָלאַר: — ישראל מאַרמאָר, א. סאַנדבערג, מרס. קרעידעל, אַ. לייבאַ־וויטש פון 20 בעלוויי עוו. אליעזער לע ווינזאָהן, יהודה לייב העריסאָן.

צו 1.00 דאָלאַר: — סישעל קייטס, חיים גרשון, באַנעט מאַשקאָוויטש, טביה עפּשטיין, מרס. גורבאַסקי 125 ליפּינקאָט הערי ליטאָוויטש, משה דייטש, שלעזי־נער, קאַצמאַן 54 אַנוסטאַ, מרס. אַלט 595 באַטהורסט סט.

צו 50 סענט: — סענדער סיגעל, איסראַיעלס 261 פאַלמערסטאָן, ראָזענ־צוויג 160 מאַרקהעם, ישראל נאָוואַק מאַ־רים קליין א קינד 4 יאָהר אַלט, אַברהם קאָהן, אפרים האַבערמאַן, מרס. פּריידע סיגעל, מרס. שוואַרץ 44 לעאָנאַרד עוו. פּסח לעוויי בעלוויי עוו. יצחק פּאַקאַרס־קע, אברהם זלאָטקין, דייוויס סאַלאָמאָנ־סקי, באַסין 206 בעלוויי עוו. מאַרגענשטע רן, ישראל נאָוואַק, אברהם קאָהן, דוד יוסף ארזיפאָווסקי, בארענשטיין יודעל וויענער, בריגשטיין, לערנער, הערצקע לי שאַוויטש.

צו 25 סענט. — א מיידעל פעני כאַש קאָוויטש, א מיידעלע דשענע מאַשקאַ־וויטש, בערקאָוויטש 25 לעאָנאַרד עוו, מרס. נאַלדשטיין, מרס. האַראָוויטש, מרס. פעכעל, אברהם דאַלמאַן.

צוזאַמען $35.25

שמיני עצרת נדרים פון די זעלבע קאַנ־גריגיישאַן „שארית ישראל" דורכ'ן אַפּי־על פון זייער פּרעזידענט גבריאל קלינג צוזאַמענגעקלבען דורך זייער סעקרעטער פון קאַנ־פערענץ ל. ראָזענבערג דורך מר. גבריאל קלינג.

צו 2 דאָלאַר: — ישראל מאַרמאָר, א. סאַנדבערג, מרס. קרעידעל, אַ. לייבאַ־וויטש פון 20 בעלוויי עוו. אליעזער לע ווינזאָהן, יהודה לייב העריסאָן.

צו 1.00 דאָלאַר: — סישעל קייטס, חיים גרשון, באַנעט מאַשקאָוויטש, טביה עפּשטיין, מרס. גורבאַסקי 125 ליפּינקאָט הערי ליטאָוויטש, משה דייטש, שלעזי־נער, קאַצמאַן 54 אַנוסטאַ, מרס. אַלט 595 באַטהורסט סט.

צו 50 סענט: — סענדער סיגעל, איסראַיעלס 261 פאַלמערסטאָן, ראָזענ־צוויג 160 מאַרקהעם, ישראל נאָוואַק מאַ־רים קליין א קינד 4 יאָהר אַלט, אַברהם קאָהן, אפרים האַבערמאַן, מרס. פּריידע סיגעל, מרס. שוואַרץ 44 לעאָנאַרד עוו. פּסח לעוויי בעלוויי עוו. יצחק פּאַקאַרס־קע, אברהם זלאָטקין, דייוויס סאַלאָמאָנ־סקי, באַסין 206 בעלוויי עוו. מאַרגענשטע רן, ישראל נאָוואַק, אברהם קאָהן, דוד יוסף ארזיפאָווסקי, בארענשטיין יודעל וויענער, בריגשטיין, לערנער, הערצקע לי שאַוויטש.

צו 25 סענט. — א מיידעל פעני כאַש קאָוויטש, א מיידעלע דשענע מאַשקאַ־וויטש, בערקאָוויטש 25 לעאָנאַרד עוו, מרס. נאַלדשטיין, מרס. האַראָוויטש, מרס. פעכעל, אברהם דאַלמאַן.

צוזאַמען $35.25

שמיני עצרת נדרים פון די זעלבע קאַנ־גריגיישאַן „שארית ישראל" דורכ'ן אַפּי־על פון זייער פּרעזידענט גבריאל קלינג צוזאַמענגעקלבען דורך זייער סעקרעטער פון קאַנ־פערענץ ל. ראָזענבערג דורך מר. גבריאל קלינג.

צו 2 דאָלאַר: — ישראל מאַרמאָר, א. סאַנדבערג, מרס. קרעידעל, אַ. לייבאַ־וויטש פון 20 בעלוויי עוו. אליעזער לע ווינזאָהן, יהודה לייב העריסאָן.

צו 1.00 דאָלאַר: — סישעל קייטס, חיים גרשון, באַנעט מאַשקאָוויטש, טביה עפּשטיין, מרס. גורבאַסקי 125 ליפּינקאָט הערי ליטאָוויטש, משה דייטש, שלעזי־נער, קאַצמאַן 54 אַנוסטאַ, מרס. אַלט 595 באַטהורסט סט.

צו 50 סענט: — סענדער סיגעל, איסראַיעלס 261 פאַלמערסטאָן, ראָזענ־צוויג 160 מאַרקהעם, ישראל נאָוואַק מאַ־רים קליין א קינד 4 יאָהר אַלט, אַברהם קאָהן, אפרים האַבערמאַן, מרס. פּריידע סיגעל, מרס. שוואַרץ 44 לעאָנאַרד עוו. פּסח לעוויי בעלוויי עוו. יצחק פּאַקאַרס־קע, אברהם זלאָטקין, דייוויס סאַלאָמאָנ־סקי, באַסין 206 בעלוויי עוו. מאַרגענשטע רן, ישראל נאָוואַק, אברהם קאָהן, דוד יוסף ארזיפאָווסקי, בארענשטיין יודעל וויענער, בריגשטיין, לערנער, הערצקע לי שאַוויטש.

צו 25 סענט. — א מיידעל פעני כאַש קאָוויטש, א מיידעלע דשענע מאַשקאַ־וויטש, בערקאָוויטש 25 לעאָנאַרד עוו, מרס. נאַלדשטיין, מרס. האַראָוויטש, מרס. פעכעל, אברהם דאַלמאַן.

צוזאַמען $37.80.

די זעלבע קאַנגריגיישאַן האָט אויך געגעבען 15 דאָלאַר פון סטעמפּס אויף די שוהל טיפעסט. די עלד איז איבערגע געבען געוואָרען צום סעקרעטער פון קאַנ־פערענץ ל. ראָזענבערג דורך מר. גבריאל קלינג.

געזאַמעלט פאַר די מלחמה קרבנות

אין די ימים טובים ביי די קאַנגרע גיישאַן אנשי מינסק.

פאָלגענדע האָבען ביינעשטייערט — די קאַנגרעגיישאַן פון טרעזשיר 5.00 דאָלאַר.

צו 1.0! דאָלאַר: — אליעזר פיינבערג אברהם קאַרנאַוויטש, גינזבורג, אהרן סא דאַוויסקי, ראַטשטיין בהם. וויטקען, כיי 52 לעאָנאַרד עוו. לעוויי שו'ב, מרס. לעוויי שו'ב, מר. און מרס. כתריאל שטרים, שענקמאַן, מר. און מרס. משה דייטש, באַרגיגשטיין, אייזיק קאָהן, יודיל וויענער מיט זיין פריי, מר. יצחק גאָלדפיין האָט געגעבען $1.25 דייוויס סאַלאָמנסקי, 75 סענט.

צו 50 סענט: — אייזיק קאָהן, זאַלמן קאַרנאַוויטש, סעם קאַדישקא, צבי פערסקע דער שמש פון בה' כנס, מענדעל שור גבאי פון בה'כנס, פייוויל שור, יהושיע משה שור, הירש ליטאָוויטש, משה שאַרנאַווסקי, מאיר שער, מרס. הי מעלשטיין גבריאל קלינג, שלמה קלינג, יעטע קלינג, סילווערבערג, חיים יצחק שולץ, מרס. זלאָטקין, יוסף לעווין, אייזיק צבי גאַרדאַן, אברהם ליפּאָווסקע, עפּשטיין אברהם ליטאָוויש, שמואל בראַנשטיין, מרס. ליפּאָווסקי, משה קאַזימאַסקי, ענדיל מאַשקאָוויטש, אלטער ליטאָוויטש, דבורה ליטאָוויטש אהן א נאַמען, אהן אַנאַמען, פרוי 35 סענט.

צו 25 כענט: — ביילע סאַלאָמאָנס קע יעקב זאַב ליפּאָווסקי

צוזאַמען $37.80.

די זעלבע קאַנגריגיישאַן האָט אויך געגעבען 15 דאָלאַר פון סטעמפּס אויף די שוהל טיפעסט. די עלד איז איבערגע געבען געוואָרען צום סעקרעטער פון קאַנ־פערענץ ל. ראָזענבערג דורך מר. גבריאל קלינג.

געזאַמעלט פאַר די מלחמה קרבנות

אין די ימים טובים ביי די קאַנגרע גיישאַן אנשי מינסק.

פאָלגענדע האָבען ביינעשטייערט — די קאַנגרעגיישאַן פון טרעזשיר 5.00 דאָלאַר.

צו 1.0! דאָלאַר: — אליעזר פיינבערג אברהם קאַרנאַוויטש, גינזבורג, אהרן סא דאַוויסקי, ראַטשטיין בהם. וויטקען, כיי 52 לעאָנאַרד עוו. לעוויי שו'ב, מרס. לעוויי שו'ב, מר. און מרס. כתריאל שטרים, שענקמאַן, מר. און מרס. משה דייטש, באַרגיגשטיין, אייזיק קאָהן, יודיל וויענער מיט זיין פריי, מר. יצחק גאָלדפיין האָט געגעבען $1.25 דייוויס סאַלאָמנסקי, 75 סענט.

צו 50 סענט: — אייזיק קאָהן, זאַלמן קאַרנאַוויטש, סעם קאַדישקא, צבי פערסקע דער שמש פון בה' כנס, מענדעל שור גבאי פון בה'כנס, פייוויל שור, יהושיע משה שור, הירש ליטאָוויטש, משה שאַרנאַווסקי, מאיר שער, מרס. הי מעלשטיין גבריאל קלינג, שלמה קלינג, יעטע קלינג, סילווערבערג, חיים יצחק שולץ, מרס. זלאָטקין, יוסף לעווין, אייזיק צבי גאַרדאַן, אברהם ליפּאָווסקע, עפּשטיין אברהם ליטאָוויש, שמואל בראַנשטיין, מרס. ליפּאָווסקי, משה קאַזימאַסקי, ענדיל מאַשקאָוויטש, אלטער ליטאָוויטש, דבורה ליטאָוויטש אהן א נאַמען, אהן אַנאַמען, פרוי 35 סענט.

צו 25 כענט: — ביילע סאַלאָמאָנס קע יעקב זאַב ליפּאָווסקי

צוזאַמען $37.80.

די זעלבע קאַנגריגיישאַן האָט אויך געגעבען 15 דאָלאַר פון סטעמפּס אויף די שוהל טיפעסט. די עלד איז איבערגע געבען געוואָרען צום סעקרעטער פון קאַנ־פערענץ ל. ראָזענבערג דורך מר. גבריאל קלינג.

צו 2 דאָלאַר: — וועלוועל גאָלד, ראַיבן שאַפּירא, גרשון דובינסקי, קלמן גרינשפּין, חיימי גרינבערג און פאַמיליע.

צו 1.50 דאָלאַר: — מרס. שערמאַן, ע. פעטמאַן, מרס. וואַקעער;

צו 1 דאָלאַר: — מרס. נחמה גלאַסקי יודעל גאָלד מאַרקעס, מרס. קעש, אַלטער גאָלדמאַן, אַלטער וויין, אהרן גאָלד, סיי־די גאָלד, רייטשעל מאַרוס, הערי לוויי, אברהם קאַהאַנאָף, זעליק גלאַזמאַן, אהרן מאַבעל, שלמה פריידמאַן מיט זיין פרוי, מאַרים חימעלשטיין, לוי גר

פאר קליידער פון די לעצטעס סטיילס בסמטע ווארע שענסטע קאלירען

א. סעמועל און קאמפאני 264 קוון סטרט וועסט

ווענדעט זיך צו די קינסלער שניידער

A. SAMUEL & CO., 264 Queen Street West - TELEPHONE ADELAIDE 1342

דער „אידישער זשורנאל"

ה. ווייגבערג פרעזידענט און דזשענעראל מענעדזשער

די אייגנציגע אידישע טעגליכע צייטונג אינ'ם פראווינץ אנטעריא

קענענדיגן דזשוארש פאבלישינג קאמפאני לימיטעד—ארויסגעבער

251-253 קווין סט. וועסט טעלעפאן עדעלייד 3967

סובסקריפשאן פריי: 3,50 א יאהר איינצעלנע קאפ. 1 סענט

וואס די ביכער דערצעהלען אונז

פון ערא

זעהט מען איינעם אפט זיצען איבער ביכער, לעזען אדער שטודירען — בעטראכט מען איהם געוויעהנליך פאר א בטלן, פאר א ביכער־וואורעם, אדער פאר א מענשען וואס האט ניט קיין חוש פאר דאס ארץ־מיגע, וואס רינגעלט איהם ארום, און אז דאס איז א מויטער נפש, איז אלעמענס בעשלוס.

דאך ווען דיעזע מענשען וואלטען זיך ניט צוגעאיילט ארויסצוטרא־גען אזוי שנעל זייער בעשלוס, וואלטען זיי צו אנדערע רעזולטאטען גע־מיזט קומען.

ווי וואלטען דאן בעגריפען, אז אייב א מענש קען יא בעגרייפען דאס לעבען, איז דאס דער מענש פון בוך, ווייל קיינער קען ניט אזוי פער־שטעהן דאס לעבען ווי דער מענש פון דעם בוך.

אמת עס זענען פערהאן ביכער, וואס זענען בלויז אמוזירענד, וואס זענען בלויז צום צייט־פערטרייב, אבער דייער צאהל איז גאנץ קליין, און זיי פערגעהמען א גאנץ קנאפען פלאץ אין די מענשליכע שאפונגען, אבשטארבענדיג אזוי שנעל ווי זיי ווערען געבוירען.

יעדען זומער ווערען פערקויפט מאסען־ביכער וואס מען רופט „לייט־סאמער־רידינג" בעשטעהענד פון שפאנענדע געשיכטען, אבער דיעזע אלע ביכער ווערען גאנץ שנעל פערגעסען, און אין איינינע יאהר שפעטער, געדענקט מען אפילו ניט זייערע נעמען.

יענע ביכער אבער, וועלכע זענען ווערטה גערופען צו ווערען מיט'ן נאמען בוך, זענען ניט נאר שעהן אין דער פארמע, און אינטערעסאנט אין אינהאלט, נאר אויך בעלעהרענד.

אזוי פריה ווי מיט זעקס־טויזענד יאהר צוריק געפינען מיר שוין, אז די מעהר ענטוויקלטערע, ראסען האבען געהאט ביכער. אשור — דאס קולטורעלע לאנד פונ'ם אריענט, האט אין איהר הויפטשטאדט נינוה געהאט א גרויסע ביבליאטעק, וואס די אשורישע קעניגע האבען אנגעהויר־בען צוזאמלען.

אמת יענע ביכער זענען ניט געווען זיי אונזערע, ווייל דאמאלס האט מען נאך פון פאפיער און דרוק ניט געוואוסט, זייער צוועק איז אבער געווען דער זעלבער.

די דאמאלדיגע מגלות אדער טאפעלען האבען בעצוועקט דאס זעל־בע, צו דערצעהלען דעסמענשען, וועגען זאכען וועלכע ער דארף וויסען.

דאס בוך, פונקט ווי די מגלה אין די אלטע צייטען, עפנען פאר'ן מענשען אויף די טויערען פון דער וויסענשאפט. זיי דערצעהלען איהם, ווי אזוי פעלקער האבען אמאהל געלעבט, וואס זיי האבען געדענקט, און וועלכע אופנים פון לעבען האבען צווישען זיי געהערשט.

זיי דערצעהלען אונז אויך וועגען דער אומרוהיגקייט פונ'ם מענשלי־כען גייסט, וועלכער האט געפארשט און געזוכט עטוואס נייעס אין אלע צייטען.

די ביכער דעקען פאר אונז אויף דאס, וואס עס קומט פאר אין די פון אונז ווייטע געגענדען, און דערגעהנטערט דעם מענשען צו אלע איבע־ריגע מענשליכע ראסען, צושפרייט איבער דער גרויסער וועלט.

דאס בוך דערצעהלט אונז ניט נור, וואס אונזערע עלטערען זענען געווען, נאר אויך וואס מיר זענען, און וואס מיר דאר־פען זיין.

דער מענש, וואס איז פרעמד פונ'ם בוך, איז דארום פרעמד פונ'ם לעבען, ווייל ער ווייסט נור, וואס קומט פאר אונטער זיין נאז, אבער קיין שריט ווייטער.

דער מענש וואס האט ניט קיין חוש פאר'ן בוך, איז עס נור א בעווייז, אז זיין בליק אויפ'ן לעבען איז א גאנץ קליינער, און ער אונטער־שיידעט זיך גאנץ וועניג פון אנדערע לעבעדיגע וועזענס.

דער קולטורעלער מענש — דאס איז, דער מענש וועמען דער בוך איז ניט פרעמד, און נאך מעהר ליעב די ביכער וואס א מענש לעזט קען מען אורטהיילען ווער דער מענש איז, און וואס זיין בליק אויפ'ן לעבען איז.

„זאג מיר וואס דו לעזט, און איך וועל דיר זאגען וואס פאר א סארט מענש דו ביזט", איז תמיד אן אמת.

CANADIAN GOVERNMENT RAILWAYS
INTERCOLONIAL
PRINCE EDWARD ISLAND RY.
באנשווענטשטן וועגן דעפו. סאנטרעאל

אושען לימיטעד | נקחם אב 7.25 נאכמיטאג | סענליך

מארגיעס עקספרעסס
מענליך, אויסער שבת, 8.15 פארלאזט
סליפערס פאר דער שאנצער רייזע
מאנטרעאל און האליפאקס
קאנעקשען מיט סיינט דזשאן, די סיטי־פרינס ערוואד אייזלענד, ניופאונדלאנד
ע. מיטסען דזשענעראל דעפארטמענט אויפדזשע
22 קינג סטריט איסט, טארונטו. אין 1866

מר. דייוויס

פון 167 ענגעס סטריט

ווינשט בעקאנט צו מאכען. דאס איך מאך באיעס סוטס און גוטערלעס קויטס האלטיל און ריי־טייל קומט און איבערצייגט איך

מקאל סטריט שוהל

דיעזען שבת

פ' חיי שרה וועט דאווענען דער מוזיקא לישער חזן

רעוו. ל. קאפלאן

דער ליעבלינג חזן פון אומגעגענד וועלכער איז יעצט נעקומען קיין טאראנטא

אויך דיעזען זונטאג 3 אוהר וועט דער זעלבער חזן קאפלאן

דאוונען מעריב און נעבען קאנצערט קומט אין מאסען הערען דעם טאלאנטסאל־לען ריבטינגען מענען.

אכטונגספאל,

די קאמיטע

8842—11—19)

גביר גאץ שענקט 100 טויזענד רובעל

לאנדאן. — דער בעוואוסטער אידי־שער גביר און פילאנטראפ גאץ פון מאס־קווא האט יעצט מנדב געווען הונדערט טויזענד רובעל פאר פילאנטראפישע און ערציהונגס־צוועקען.

MARY PICKFORD THEATRE

קארנער קווין און ספעדיינא עוו.

פרייטאג און שבת דעם 17־טען און 18 נאוועמבער

די קינדער פון דער גהעטא

ישראל זאנגוויל „קינדער פון דער גהעטא", אפעלירט צו יעדען אייגענם צוליעב פיעלע מעמים. ערשטענס ווייל עס איז געשריעבען פון דער פעדער פונ'ם בעגאבטען שריפטשטעלער זאנגוויל.

ווייל די הויפט ראליע פון רב שמואל ווערט געשפיעלט פונ'ם בעקאנטען ארטיסט ווילטאן לאקיי, וועלכער ברענגט ארויס מיים מערהאפט דעם כאראקטער־טיפ וואס זאנגוויל האט געוואלט שילדערען.

מען דארף נאר זעהן די סצענעס, אום איבערצוצייגען זיך, אז דאס ווערען מייסטערהאפט פארגעשטעלט זעלטענע פאטריאטי־שע ראליען.

די פיעלע סצענען, ווי למשל, וואס רב שמואל טרעפט זיך מיט זיין טאכטער די אלמנה, אדער ווי זי גנבעט זיך אריין אין צי־מער צום סדר, מאכען א שטארקען איינדרוק, און קיין איד דארף ניט פערפעהלען צו זעהן דיעזעס מייסטער־ווערק.

קומט הערען דיואר דע'ן רעדען איבער א וויכטיגע פראגע

אלע אידען געדענקען נאך ה. ה. דיואר דס שטורמעדיגע פערזאמלונגען אין די לעצטע עלעקשען־פערזאמלונגען, ווען קיינעס מיטינגען זענען ניט גע־ווען אזוי גוט בעזוכט ווי די פערזאמלונגען

פון ה. ה. דיואר

דער נייע־ערוועהלטער ליבעראלער לעדזשיסלייטשור מיטגליעד

ה. ה. דיואר

וועט רעדען שבת 8 אזיינער אין אבענד דעם 18־טען נאוועמבער אין

אדפעלאוס טעמפעל 229 קאלעדזש סט.

ווייבער א מלחמה פראגע וואס אינטערעסירט אלעמען און בעזונדערס די אידען.

חוץ ה. ה. דיואר וועלען אויך רעדען אנדערע פראמינענטע רעדנער, קומט פריה און בעקומט גוטע פלעצער דער איינטריט איז פריי פאר אלעמען

ווען וועט דער קלאוקמאכער דזשענע ראל מיטינג פראקלאמירט ווערען אין קענעדע ???

א קלאהרען ענטפער אויף דיעזער פראגע וועט איהר בעקו־מען ביים

ריעזען מאס־מיטינג

דיעזען זונטאג דעם 19 נאוועמבער 2.30 נ. מ.

אין ליריק טהעאטער

פאלגענדע רעדנער וועלען אדרעסירען דעם מיטינג

זשיימס סימפסאן, ש. עלשטיין טהא־מאס בלעק, ש. קאלדאווסקי און מיס לואיזא יוהז

סומט אלע קומט אין צייט!

ביי ארדער די דזשאינט כאארד און ארגאניזינג קאמיטע קלאוקמאכער יוניאן א. ל. ג. ז.

איך האב געטופט מיין ביזנעס פון 109 ענגעס אין 141 טשעסטנאט סט.

וואו איהר בעקומט ווייטער צו אדרעסירען מעהל און פיעל די בעסטע סחורה

ר. גודמאן 141 טשעסטנאט סטריט

טעלעפאן עדעלייד 1753 רעזידענץ טעלעפאן מאלעדזש 1275.

MEET ME AT THE FIRESIDE — Strand — YONGE NEAR KING — CONTINUOUS 10 A.M. TO 11 P.M. MATS 5¢-10¢ EVES 5¢-10¢-15¢

אייראפא'ס הערשענדע גרויזאמקייט אונטער דער אויפזיכט פון דער טאראנטא רילי ספאר.

און אויסגעפיהרט פון ראבערט ס. מארוון די גרעסטע וואונדער אינספירירענדע און ערש מחלמה בילדער וואס זיינען בין איטצט געווע־זען געווארען. דאס איז א בילד פון דער גרויסער מחלמה מיט אלע ווארקליכע שרעקלי־כקייטען. דערהט די הערדזשיע פריצקס מחלמה וויז אין אקטועלער מחעשיגקייט. דו מחלמה ווי אין אנגעפיהרט אויפ'ן באנד אונדז אין. אין דער פרעס. ברויס־מראגיעס זיהן פיהרען און פאלגען אין דער מחלמה, אבער אנשרוקען בנים. די דאנגע בילדער פיהרען אן דו הערצען פון די ברוטאליגער מיט א רעליגיעזער שטאלץ.

HIPPODROME — אויעגערס 10, 15, 25 סענט. — אויעגערס 1 און 15 זענט.

די וואך פון מאנטאג דעם 13־טען נאו.

הויפט אטרעקשאן

ווילאם ס. הארט.

דער אפאולערער טרייענגעל סטאר אין

„דראו ענגאן"

דראו און עלים, די שפרייענדע דזשענס ליע אין בענעס,

ליעדער און גלייכווערטלאך

ספעשעל פיטשור

לואיזע קענס און קאמפ.

אין דעם לאמערע דראמאטישען סקעטש.

„פערקויפט"

וויוויאן קיהעל,

בעצויבערענדער אקראבאט.

קראו און האק, די פויגעל מענשען.

קיעסטאן פילם קאמעדיעס.

ספעשעל עפסטרא אטראקשאן

לאזאר און דייל, זינגערס און טענצער

וואר פט נישט אוועק אייערע אלטע קליידער

ווען איהר קריעגט זיי געקלינט און געפרעסט ווי נייע, מיר מאכען זיי נאך אייער פערלאנג ווען נישט צופריעדען קריעגט איהר צוריק אייער געלד

מיר מאנופעקטשורען הימסטיטשינג

ס. זייך 205 ספעדיינא

טעלעפאן עדלייד 2897

זעלטענע געלעגענהייט

א 15 דזשעול ני־מעל מאנומענט נאלד וואטש 14 קערעט

—בלויז פאר א קורצער צייט—

ספעציעל רעדוצירט $36.00 כמעט האלסייל פרייז

KLING BROTHERS
125 Queen W.—Phone M. 2354

GLOBE RIALTO

יאנג און שוטער קווין און טעראלי מאט. און אבענד 10 סענט. אנפאנג 10 פ. מ. ביז 11 אבענד.

פאוולאווא

אין דאס שטומע מיידעל פון פארטיקי

אין ביידע טהעאטערס.

EATON'S COAL

The Very best, We guarantee every ton and best service, order now save 20% Phone College 1036

איטאנ'ס קויהלען

די בעסטע אין מארקעט

מיר גאראנטירען יעדען טאן ארדערט יעצט סייפט 20 פראצענט טעלעפאן קא. 1036.

אויב איהר ווילט שפארען געלד אין דער יעצטיגער מלחמה צייט?

שיקט אייערע אלטע קליידער

— צו —

ל. ווהייט און סאנס

270 קווין סטריט וועסט

די בעסטע אידישע קלייערס, פארבערס, פרעסערס און ריפיירערס און מיר וועלען מאכען אייערע קליידער ווי נייע.

טעלעפאנירט ערלייך 2015

מיר רענטען פולל דרעסס סוטס, פרייס אלבערטס און סילק העטס מיר חתונות און בעלעלער.

מ. העלער

176½ קווין סט. וועסט טאראנטא

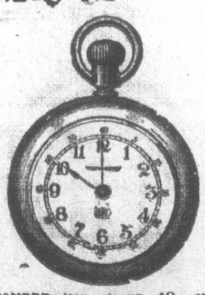

נייעס פאר אידען!

איין אידישע סמאר פאר אידען

מיר מאכען אלעריליי רזשולערי גליך אויף'ן פלאץ. חתונה רינגס, נעמאכט ווייל איהר ווארט. מיר פיקסען אלעריליי דזשו־לערי פאר דעם בילינסטען פריין.

14 קערעט חתונה רינגען 80 סענט א פענעוויט. 18 קערעט חתונה רינגען $1.00 א פענרוויט.

וואטשעס נעקלינט נוט און גאראנטירט, 40 סענט. סיין ספרינגס 40 סענט, הייר־ספרינג 40 סענט, ווילס 40 סענט, סטעפס 50 ס מיט מאכען אייערע אלטע דזשולערי ווי נייי פיר א קליינעם פריין. אלערליי ברילען ריכטינג נעפאסט צו אייערע אויגען 98 סענט מיר גיבען אויף ראטעלע סחורה פאר דעם בילינסטען פריין.

שעכטער'ס

אטאר איז דער איינציגער פלאץ אין האר־ווילטאן וואו אלע אידען, סיי האמילטאר־ער סיי פרעמדע קומען זיך צוזאמען. עס איז א פלאץ וואו איהר קריגט פון אלעסטן רייזענדס, פלאטחינג, מענס פורנישינגס און דאס גלייכען. אויך א גרויסען אויסוואהל פון אידיש כאציאנאלע, און עלעגענטע ארטיקלען, ווי: טליתים, ארדונים, ציציות, מזוזות, מחזורים, תפלין, מגה טובה קארטען, אידישע מוזיק, אר־ישע ליטעראטור, ראמאנען. דיקשאנערס אלע מעגליכע און וועכענטליכע אידישע ציימונגען און זשורנאלען. איך גיב אויך ארויס חתונה לייסענס. סיטיזען פייפערס, שרייב אונטער אפידייוויטס, נעזעצליכע דאקומענטען און זאך וויישטער. סטאר איז אפען ביז 10 אוהר אבענדס. נעדענקט דעם אדרעס.

שעכטער, קארנער יארק און פארק, איין בלאק פון דעם סיטי האל.

James L. SHEKTER
Justice of the Peace, Issuer of Marriage Licenses and Citizens Papers.

צו דעם טאראנטאר אידישען פובליקום!

איין גוטען טשאנזש אום צו בייטען האמילטאנער פראפעטי פאר טאראנטאר פראפעטי

איין 8 רום חויז 140־20 אין בארהלעט עוועניו איין גרייסען כארנען פאר 1500 איין גוטען פלאץ פאר איין רעג שאפ

פערלאנגט הייזער און סטארס צו פארדענטען, איך האב גוטע מענערס ווענדעט זיך היינט דן מאון צו

וו. וואלף

מעניג טשעמבער בילדינג רום 204
טעלעפאן אדעלייד 3138
קווין אין טעראלי סטריט
52 ארטהור סטריט בראנטש אפיס.

אדווערטייזט אין „זשורנאל"